

Takva

Nisan 2023
28. Sayı

EN
HAYIRLI
AZIK
Takva

İslami Eğitim Dergisi

MÜSLÜMANLARDA
YAHUDİLEŞME
— 2 —

ADAM KAYIRMACILIK

Bilal Özbuzday

Takva

Nisan 2023 | Ramazan 1444

İçindekiler

20

Büyük Felaketler,
Afetler Neyin Habercisi
Selim Bağcıoğlu

Dinin İkinci Aslı "İbadet"

Ali Mücahit Orakçı

25

Dosyaları Tamamen
Silme İçin

Burak Eryılmaz

39

Adam Kayırmacılık
Nepotizm

Bilal Özbuğday

04

Kalbim Temiz

Burak Gültepe

11

Kadının Eşi
Üzerindeki Hakları

Ayşe Ebrar

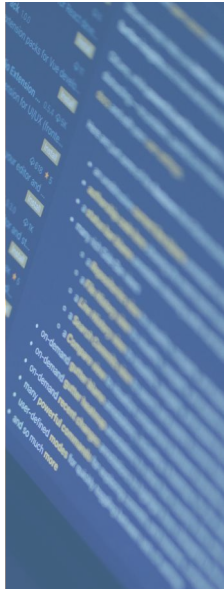
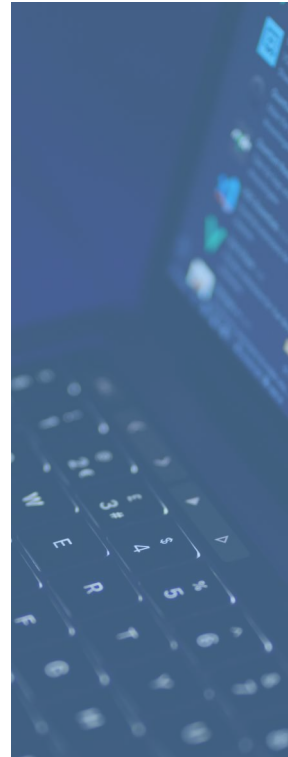
30

Yayın Türü

Yerel süreli / Bir ayda bir yayınlanır.

Dergi içerisinde Yer Alan Yazılardan
İlgili Yazar Mesuldür.
Kaynak Gösterilerek Alıntı Yapılabilir.

Editör

Bismillahirrahmanirrahim

Hamd, ancak Allah (cc) içindir. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerrinden, amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. Allah (cc) kimi hidayete erdirirse onu saptıracak, kimi de saptırırsa onu hidayete erdirecek yoktur. Salat ve selam da O'nun, bizlere rehber olması için gönderdiği peygamberi Muhammed'e olsun.

Bu ayki yazımızda yahudilerin en belirgin özelliklerinden biri olan nepotizme (adam kayırmacılık) değinmeye çalıştık. İnsan kayırmacılığı onlarda öne çıkmış bir haslettir. Burada önemli olan soru şudur; Biz Müslümanlar için bu haslet günümüzde var mıdır? Nefislerimizi sorgulayıp kendi içimizde muhasebesini yapmamız gereken bu konuyu bu ayki yazımızda bulacağız.

Değinmiş olduğumuz bir diğer meselemiz ise toplumumuzda yaygın olarak inanılan ve söylenen bir husus olan "kalbim temiz" inancı.. Günümüzde birçok insan bu aldanmaya düşebiliyor ve fazlasıyla etkilenebiliyor. Peki ama, ya kalbimiz temiz değilse?

Bu ayki aile köşemizde ise kadının eşi üzerindeki haklarını maddeler halinde ele alarak bu konulara dikkat çekmek istedik.

Dergimizin içerisindeki, kıymetli yazarlarımızın, özenle hazırladıkları diğer yazılarımızı da okumanız ve faydalanmanız dileği ile...

Başarı Allah'tandır.

Velhamdulillahi Rabbil âlemin...

ADAM KAYIRMACILIK NEPOTİZM

Bilal Özbuğday

Allah'a hamd, Rasulüne salât ve selam olsun.

Geçen ayki yazımızda Müslümanlardaki
Yahudileşme konusuna giriş yapmıştık.

Yahudilik ve Yahudileşme bir ırk meselesi değildir. Yahudilik ve Yahudileşme bir zihniyet meselesidir. Müslümanlar vahye kendilerini lâıyık ile muhatap tutmadıklarında vahyin sakındırdığı insanların vasıflarına sahip olabilir, bilmeden de olsa Yahudileşmiş olabilirler. Bu aşamada vahiy ile olan muhataplığın gözden geçirilmesi, geçmişte yaşamış olan insanların bizlere niçin anlatıldığının iyi anlaşılması ve o kavimlerin sıfatlarından sakınma noktasında özen gösterilmesi elzemdir.

Yahudiler ve İsrailoğulları ile ilgili Kur'an ayetlerini okurken aklımıza sadece bugünkü İsrail topraklarındaki ve dünyanın dört bir yanındaki Yahudiler ilk olarak gelir ve sonrası düşünölmeyecek olursa toplumlara ve insanlara sirayet etmiş Anadolu'nun tam ortasında adı Ahmet, ancak amelleri Yosef'e benzer insanlar bulmamız mümkün olur.

Yahudilerin bazı öne çıkmış insan kayırmacılığı, kendinden olanın hatasını görmeme, kaypak davranma, gevşeklik gösterme, Allah'a ve kullara karşı verdikleri sözleri yerine getirmeme gibi özellikleri vardır.

İnsan kayırmacılığı onlarda öne çıkmış bir haslettir. Onlar kendi zamanlarında yaşanan olaylarda tavır belirlerken insanların konumlarını ve durumlarını göz önünde bulundurmakta ve ona göre hareket etmekteydiler. Kendi içlerinde zengin olanlar ile fakir olanlara, sıradan halktan olan ile mele takımında olan insanlara gösterdikleri muamele aynı değildi.

Nitekim Rasulullah'ın (sav) yanına yüzü kömürle karartılmış, celde vurulmuş bir Yahudi getirdiler. Bunun üzerine Rasulullah (sav) Yahudileri çağırarak;

“Siz zina eden kimsenin haddini (cezasını) kitabınızda böyle mi buluyorsunuz?” diye sordu.

- Evet! dediler. Bunun akabinde onların alimlerinden birini çağırdı ve;

- Sana, Tevrat'ı Musa'ya indiren Allah adına soruyorum! Zina edenin haddini kitabınızda böyle mi buluyorsunuz?” dedi. O da

- Hayır! Eğer bana bu sözle sormasaydın sana haber vermezdim! Biz onu recm olarak buluyoruz. Lakin bu iş, eşrafımız arasında çoğaldı. Artık o hale geldik ki, şerefli birini yakalarsak onu bırakıyoruz. Zayıfı yakalarsak ona haddi uyguluyoruz. Dedik ki: “Geliniz soyluya da, soysuza da tatbik edeceğimiz bir şey üzerine ittifak edelim!” Ve kömüre boyamakla celde vurmaya recmin yerine koyduk.

Bunun üzerine Rasulullah (sav) **“Allahım! Senin emrini onlar kaldırdığında ilk ihya eden benim!”** buyurdu ve emir vererek Yahudi recmolundu.¹

Görüldüğü üzere Yahudiler öne çıkan insanlar ile avamdan olan insanlar arasında hüküm açısından bir insan kayırmacılığına başvurmakta idiler.

¹ (Müslim)

Peki, önemli olan soru şudur?

Biz Müslümanlar için bu haslet günümüzde var mıdır?

Biz sorgulamayı burada kendi nefsimiz ve kendi topluluklarımız için yapmalıyız. Cahiliyye toplumuna gözümüzü dikmezden önce kendi nefislerimize bakmalıyız. Vahiy ile kendimizi ve bulunduğumuz camiayı direkt olarak muhatap tutmalıyız.

Etrafımıza baktığımızda Müslümanların önderlerinin ya da zenginlerinin bazı suçları işlediğindeki tepkileri ile bir gariban Müslümanın bir günah işleyip bu günah ortaya çıktığındaki tepkileri ve tavırları aynı olmamaktadır. Gariban birisinin günahı ayyuka çıktığında insanların tepkisi ile önde gelen ya da toplum içerisinde makam sahibi, insanların teveccüh ettiği bir insanın günahı ayyuka çıktığındaki tavırlar ve tepkiler eşit değildir.

Garibanın işlediği bir cürüm ile garibanın yüzüne bakılmaz iken, önder kabul edilen ya da zenginlik sahibi bir insanın hatasında insanların birbirlerine 'Allah'ın ne kadar da bağışlayıcı olduğu, insanlara yumuşaklık ile muamele etmenin gerekliliğini' hatırlattığı dikkat çekmektedir.

Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır;

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ
شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ
وَالْأَقْرَبِينَ إِنْ يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أَوْلَىٰ
بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا وَإِنْ تَلُؤْا أَوْ
تَعْرِضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

“Ey iman edenler! Kendiniz, ana babanız ve en yakınlarınızın aleyhine de olsa, Allah için şahitlik yaparak adaleti titizlikle ayakta tutan kimseler olun. (Şahitlik ettikleriniz) zengin veya fakir de olsalar (adaletten ayrılmayın). Çünkü Allah ikisine de daha yakındır. (Onları sizden çok kayırır.) öyle ise adaleti yerine getirmede nefsinize uymayın. Eğer (şahitlik ederken gerçeği) çarpıtırsanız veya (şahitlikten) çekinirseniz (bilin ki) şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.”²

Özellikle ayeti kerimede zengin ve fakir hususunda ayırım yapılmamasının istenmesi insanların nefislerinde makam, mevki sahibi insanlara karşı taşıdığı zaaf-tan dolayıdır. Çünkü insanlar bir takım vasıfları kendilerinde taşıyan insanların dokunulmaz olduklarını zannederler. O insanlardan olası bir takım menfaatler kazanmak söz konusu olduğundan o insanlar ile kötü olmak ve kötü anılmak istemezler. Bu durum ise insanlar tarafından bir takım makam ve mevki sahibi insanların kayrılmasına yol açar. Bu da nihayetinde toplum içerisindeki adaletsizliği ve haksızlığı beraberinde getirir.

² (4/ Nisa 135)

Bu adaletsizlik ve hukuksuzluk bir yana, Müslümanlar açısından lanetlenmiş bir kavim olan Yahudilerin vasıflarından bir vasfın taşınması anlamına gelir ki bu da bizlerin o kavmin karşılaştığı son ile karşılaşmamız açısından kaçınılmazdır. Allah bizleri muhafaza etsin.

Yine ayeti kerimede geçtiği üzere 'Adaleti yerine getirmede nefsinize uymayın.' kısmı şeriatın kesinlik içerisinde belirlediği bir hata var ise bunun cezası noktasında kendi kafanıza göre bir takım icthatlar ve teviller ile karar vermeyin anlamına gelmektedir.

Bizler muamelelerimize, kimin ne kadar cezalı olması gerektiğine ya da ne kadarlık bir tavır hak ettiğine kendimiz karar vermekteyiz. Çünkü içerisinde bulunduğumuz ortamda dinî, hukukî ve İslamî bir otoriteden bahsetmek mümkün değildir. Kimi zaman bir garibanın yaptığına yüzüne bakmayacağımız suçları zenginler ya da ilim sahibi zannettiğimiz insanlar yaptıklarında sesimiz çıkmamaktadır.

Bir başka husus ise yaşadığımız toplum içerisinde câhiliyye insanların tepkilerini bizler de Müslümanlar içerisinde yaygınlaştırıyoruz. Bir günah açığa çıkıp da o kişiye toplumsal ceza söz konusu olduğunda yukarıdaki satırlarda da ifade etmeye çalıştığım gibi kendi isteğimize, hevamıza göre biraz da cahiliyenin tuzu, biberi olarak kararlar veriyoruz.

Cahiliyeden bize kalan, sirayet eden husus nedir diye soracak olursak? Toplumun da kendi idarecileri için karar vermelerinde bir argüman ve dayanak olarak kullandıkları 'Abi çalışıyor ama çalışıyor' mantığı olduğunu söyleyebiliriz.

Toplum insanları kendi idarecilerinin yanlış yaptığına, hatalı olduğuna inanması ile birlikte onlardan bir takım menfaatlerin de söz konusu olduğunu bildiklerinden, kendi düzenlerinin bozulmasını istemediklerinden 'Evet yanlış olan bir takım şeyler olabilir, ancak şöyle iyi yanları var' argümanı ile inandıklarını desteklemektedirler.

Bu durum eğer şeriate muhalefet edilen ya da hakkında kesin bir hüküm verilmeyen bir husus olsa doğru kabul edilebilir. Ya da bu durum insan ilişkilerinin tesisi noktasında kullanılan bir argüman olsa kullanılabilir. Örneğin; Falanca arkadaşımızın bir takım eksiklikleri var, ancak bununla birlikte şu kadar da iyi yönleri var. Bundan dolayı onun kabul edilmesi ya da arkadaşlık yapılmaya devam edilmesi noktasında bu artı yönleri göz önünde bulundurulmaya çalışılmalı demek gibi.

Ancak insan hırsızlık yapsa, yalan söylese, dinine ve davasına ihanet etse bununla beraber çok iyi de yönleri var dolayısıyla görmezden gelemim ya da görmezden gelmesek de bir başka insan yaptığındaki tepkinin aynısını vermeyelim çünkü bir takım menfaatler söz konusudur demek ise ciddi bir tezattır.

Ezcümle şeriatın belirlemiş olduğu bir hatayı yapmış birisi var ise onun iyilikleri ile birlikte bu insan hakkında var olan günahın sabit olması görmezden gelinemez. Görmezden gelinmemesi, insanın ceza, kınanma ve tavır noktasında kayırılması bir Yahudileşme vakasıdır.

Elbette burada bahsedilen hususlar açıktan işlenen ve Müslümanlara zarar veren günahlardır. İnsanların kendi nefislerinde gizli olarak işledikleri, evlerinde işlemiş oldukları günahlar değildir. Hakikatte günahsız hiçbir insan yoktur. Günahsız bir insan ve toplum hayalinde olan hiç kimse de yoktur. Rabbimiz bizleri günahlara meyyal yaratmıştır. Ancak ölümden önce yapılacak tüm tevbeleri de bu günahların temizleyicisi kılmıştır. Toplumsal işlenen suçlar, Müslümanlara eza ve cefası olacak olan suçlar bu bahsetmeye çalıştığımızın kapsamındadır.

Yeri gelmişken yazının dengesini koruyacağını zannettiğim şu hadisi ifade etmek istiyorum. Aksi takdirde yazıdan günah işleyen her insanın dışlanması ya da beri olunması gerektiği anlaşılabılır.

Ebu Nuceyd İmran İbni Husayn el-Huzâî'den (ranhuma) rivayet edildiğine göre Cüheyne kabilesinden zina ederek gebe kalmış bir kadın Rasulullah'ın (sav) huzuruna geldi ve:

– Ya Rasulallah! Cezayı gerektiren bir suç işledim. Cezamı ver, dedi.

Bunun üzerine Efendimiz (sav) kadının velisini çağırttı. Ona:

– **“Bu kadına iyi davran! Doğum yapınca bana getir!”** buyurdu.

Adam Efendimizin buyurduğu gibi yaparak kadını doğumdan sonra getirdi.

Rasulullah (sav) kadının üzerine elbisesinin iyice bağlanmasını emretti. Sıkı sıkıya bağladılar. Sonra Rasulullah'ın (sav) emri üzerine taşlanarak öldürüldü. Daha sonra Rasulullah (sav) kadının cenaze namazını kıldı. Ömer (ranh);

– Ya Rasulallah! Zina etmiş bir kadının namazını mı kılıyorsun? diye sorunca Hz. Peygamber şunları söyledi:

– **“O kadın öyle bir tevbe etti ki, şayet onun tevbesi Medine halkından yetmiş kişiye taksim edilseydi, hepsine yeterdi. Sen Allah'ın rızasını kazanmak için can vermekten daha üstün bir şey biliyor musun?”**³

Tekrar konumuza dönecek olursak insanların şeriattaki günahları işlediklerinde kayırılmaları bir Yahudileşme emaresidir.

Aişe (ranha) şöyle anlatır; Kureyş'in Mahzûm soyundan olup da hırsızlık etmiş bulunan bir kadının durumu, Kureyş'e üzüntü vermişti. Onlar “Bu kadını cezadan af hususunda Rasulullah (sav) ile kim konuşabilir? Bu hususta kelam etmeye Rasulullah'ın (sav) sevgilisi olan Usame'den başka kim cesaret edebilir ki?” dediler.

³ (Müslim)

Nihayet Usame, bu hususta Rasulullah (sav) ile konuştu. Bunun üzerine Rasulullah (sav) **“Allah'ın ta'yin ettiği cezalar-dan bir ceza hususunda şefa'at mi ediyorsun?”** buyurdu.

Sonra ayağa kalkıp bir hutbe yaparak şöyle dedi; **“Ey insanlar! Sizden evvelki (ümme't)ler ancak şu sebepten sapmışlardı. Onlar aralarında şerefli bir kimse çaldığı zaman onu bırakırlardı da zayıf olan çaldığı zaman ona ceza uygularlardı. Allah 'a yemin ediyorum ki, eğer Muhammed'in kızı Fatıma çalmış olaydı, muhakkak onun elini de keserdim.”**⁴

Rasulullah (sav), bu rivayette kendisine en yakın zannedilen kızının dahi bir suç işlediğinde cezasının çekmesi gerektiği noktasında bir hususa dikkat çekiyor. Buradan anlaşılması gereken şey ne kadar yakın olursa olsun insanlar bulundukları makam ve mevkiye göre iltimas görmezler. Şeriatın önünde tüm insanlar eşittir. Şeriatın sahibi olan Allah Teâlâ'nın en sevgili Muhammed'in (sav) kızı dahi şeriata muhalif bir iş yapacak olsa o dahi cezasız kalmaz. Bu hususta herkes eşittir.

Hadiste zikredilen bir detay da şudur ki; bu suç bir kadının işlemiş olduğu Allah ile arasındaki bir suçtur. İnsanlara ve Müslümanlara zarar veren bir suçun şeriat nazarında değerlendirilmemesi ise asla düşünülemez.

Müslümanlar ticareti hususunda gösterdiği hassasiyeti, davası ve dini uğruna göstermemektedir. Tüccar olan Müslümanlar ticaret yaptıklarında mal sattıkları bir kimsenin parayı vermemesi ya da kendisini aldatması halinde veryansın edip, herkesi, her yeri ayağa kaldırmaktadırlar. Ancak kendi menfaatleri ve kendi cepleri söz konusu olmadığında ise aynı hassasiyeti göstermemektedirler. Müslümanların maddi, manevi kazanımlarını boşa çıkaran önderlere aynı veryansın etmemektedirler. Sormak gerekir “Allah'ın dini, Müslümanların maddi güçleri, Müslümanların emekleri sizin arabanızdan, ticaretinizden, mallarınızdan daha mı değersizdir?” ki sesiniz bunlar konusunda daha az çıkar.

İlim ehlinin sicili ile alakalı yanlış anlaşılma ya da hatalarını örtme, onları daha idareci davranma noktasındaki değerlendirmeler, onların ictihadî olarak yaptıkları hatalar ile alâkalıdır. Önde giden insanlar direkt olarak şeriate muhalif olmayan göreceli hatalar yapabilirler. Bu sicil, bu idare önde gelen insanlar için söz konusu olabilir. Ama direkt olarak şeriate muhalefet ettiklerinde, Müslümanlara zarar vermeye başladıklarında onları kayırmak söz konusu değildir.

Yaziya başlık yaptığımız nepotizmin ne olduğunu da izah ederek yazımı tamamlamak istiyorum.

⁴ (Buhari)

Nepotizm; akraba kayırma veya adam kayırmak demektir. Adil olmayan şekilde yapılan ayrımcılıktır. Yani kişinin kendisinden bildiği insanı, menfaatinden dolayı kayırmasıdır. Menfaatin kesin bir şekilde maddi olması gerekmez. Manevi olarak alacağı bir fayda karşılığında da kişinin kayırılması mümkündür.

Türkçe bir karşılık ile izah etmek gerekirse kısa şekilde torpil yapmak anlamına gelir. İltimas, kayırmak, tutmak, haksız olarak yardımda bulunmak, bir şeyin yapılmasını istemek diyebiliriz. Adam kayırmak, başkası için aracılık yaparak ona hakkı olmayan bir şeyin verilmesi için çalışmaktır.

Günümüzde nepotizm kavramı sıklıkla siyasilerin bazı yakınlarını kayırarak hak etmedikleri halde onlara bir takım makamları vermeleri için kullanılmaktadır. Yani kayırmak suretiyle hak etmedikleri şekilde davranmaktır.

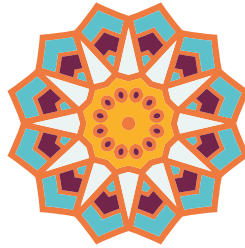
Müslümanlar için kullanacak olursak insanları bir takım menfaatlerden dolayı işledikleri bir suçun gereği ile muamele etmeksizin, hak etmediği şekilde muamele etmek ve davranmak olarak anlayabiliriz.

Rabbim bizleri Yahudileşmekten ve Yahudi zihniyetinden muhafaza etsin.

Adaletle insanlara muamele eden, yeryüzünde şariatını ikame eden kullarından eylesin.

Bizleri düşmanlarının bile adaletine güvendiği insanlardan kılsın. Amin.

Selam ve dua ile...

KALBİM TEMİZ

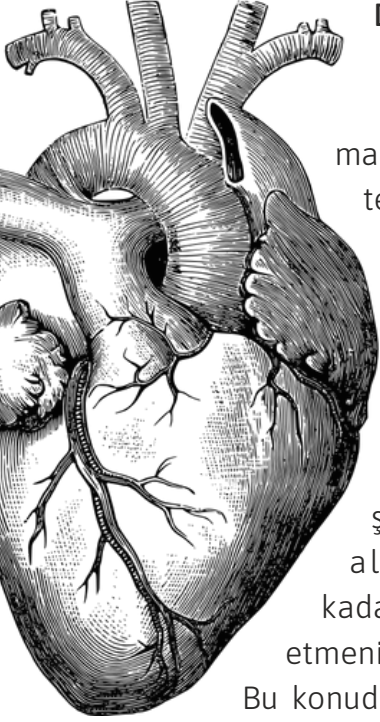
Burak Gültepe

Bir Soru: Toplumumuzda yaygın olarak inanılan ve söylenen bir husus var ki, o da 'kalbim temiz' inancıdır.

Elbetteki bu toplum içinde yaşayan muvahhidlerde bu gibi çarpık anlayışlardan fazlasıyla etkilenmişlerdir. Adam gıybet yapıyor ama 'iyilikten başka bir şey murad etmedim' diyebiliyor. Faydalı onlarca dersin içinden 1 dakikalık yeri kırıp, 'işte bunlar sapıktır uzak durun' diyebiliyor. Herkes 'akide beyanları yapıp' en doğru inanç benimkisi diyebiliyor. Elbetteki bütün bunlar ve daha fazlası olurken hiç kimse benim kalbim pis, fitne çıkarmak istedim' demiyor. Hatta 'kalbimde inanın böyle bir şey yok, bizler fitne çıkarmayız' diyebiliyor.

Peki Ama Kalbi/kalbimiz Ya Temiz Değilse...!?

Yani kendimizi aklamanın veya birilerinin bizi temize çıkarmasının ne önemi var ki! Yarın hesap günü geldiğinde kalplerin özünü en iyi bilen huzurunda her şey açığa çıkıp hüsrana uğramaktansa, şimdi, şu anda dinin kıstasları altında kalbimizin ne kadar temiz olduğunu test etmenin zamanı gelmedi mi?!

Bu konuda iki hadisi baz alarak, Allah'tan da yardım umarak izah etmeye çalışalım inşallah. Muvaffakiyet Allah'tandır.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ):
“إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى صَوْرَتِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ، وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ.”

Ebü Hureyre'den (ra) merfû olarak rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

“Şüphesiz Allah, kalıplarınıza ve suretlerinize bakmaz. Fakat kalplerinize ve amellerinize bakar.”¹

عَنْ عَامِرٍ قَالَ: سَمِعْتُ التُّعْمَانَ بْنَ بَشِيرٍ يَقُولُ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) يَقُولُ: “...أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ.”

Âmir'in en-Nu'mân b. Beşîr'den (ra) işittiğine göre, Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur: **“Dikkat edin! Vücutta bir et parçası vardır. O, sağlıklı olursa bütün vücut sağlıklı olur; o bozulursa bütün vücut bozulur. Dikkat edin, o kalptir.”²**

Şerh: Şüphesiz sözlerin en güzeli Allah'ın Kitabı, yolların en güzeli Rasulullah'ın (sav) yoludur. O yol ki, Rabbimiz bizi başı boş bırakmamış, hayatımıza dair kalbi ve ameli bildirileri vahiy ile bize bildirmiştir. Ta ki müslüman yolunu şaşırmamasın, yanlış yollara sapmasın, nefsinin, şeytanın oyuncağı olmasın. İşte bu iki hadisi şerifte muazzam bir ölçüdür ki, her daim Müslümanlara ışık tutacak, yol gösterecektir.

¹ (Müslim)

² (Buhârî)

Allah katında insanların güzelliğinin, yakışıklı olmasının bir değer ve kıymeti yoktur. Önemli olan kalbin durumudur. Kalpte iman varsa, müminin değeri, sevgisi ve saygısı Kâbe'den bile fazladır. Nitekim Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur:

“Merhaba sana ey Kâbe! Sen ne yüce-sin, dokunulmazlığın ne de yüce! (Ama) iman etmiş bir kulun Allah katındaki dokunulmazlığı (hürmeti) seninkinden daha üst seviyededir.”³

Müminler içinde en üstün kimdir diye bir soru soracak olursak şu ayetle cevap veririz:

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقٰىكُمْ

“Allah katında en üstününüz en çok takva sahibi olananızdır.”⁴

Takvanın merkezi ise yine kalptir. Kalp, Allah'a bağlı ise dünyalık sevgileri, kötü hasletleri, şehvetleri terk etti ise bu sağlıklı bir kalptir.

İkinci hadiste kalbin sağlıklı olmasının zorunlu olarak vücudun sağlıklı olması sonucunu doğurduğunu beyan eder. “O kalp, sağlıklı olursa bütün vücut sağlıklı olur.” Vücut sağlıklı olmadığı zaman bu durum kalbinde sağlıklı olmadığına delalet eder. Ebu Hureyre (ra) şöyle demiştir:

'Kalp hükümdar, organlar onun askeridir. Hükümdar iyi olursa askerleri de iyi olur. Melik kötü olursa askerleri de kötü olur.'

Hadislerde belirtildiği üzere öncelik kalptir. Asıl olan kalptir. Niyet, Allah'a halis kılınmalıdır. Evvela kalbi şirkten temizlemeli; kibir, riya, ucub, hased gibi diğer kalbî hastalıklardan arındırmalıyız.

Büyük ve küçük hastalıklardan kalp arınmadıkça/kurtulmadıkça, boyutu değişse de tehlike devam etmektedir. Tehlike de kalbin katılaşması, kararması, mühürlenmesi ve ölmesidir. Allah'tan selamet dileriz.

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

“Onlar, iman eden ve kalpleri de dâimâ Allah'ı hatırlayıp anmakla doygunluk ve huzura eren kimselerdir. Haberiniz olsun ki, kalpler ancak Allah'ı hatırlayıp anmakla doygunluk ve huzura erer.”⁵

İnsanoğlunun önüne ise dünyanın albenisini sunup duruyorlar. Göz sürekli dünyanın şatafatını görünce kalbe de anında sevgisi düşüyor. Hele ki tvlerin, sonra da internetin yayılması ile herkesin gönlü arzusu dünyalığa, lüks hayata, evlere arabalara yöneldi. Ah bir ücreti dolgun bir ticaret veya bir iş bulsa insanlar! Elbette bundan Müslümanlar da etkilendi. 'Bizim de olsun' dediler.

Peki, bunlara ulaşanlar gerçekten mutluluğa/huzura kavuştular mı?

³ (İbn Mace)
⁴ (49/Hucurât, 13)

⁵ (13/Ra'd 28)

Elbetteki hayır, çünkü 'huzuru' yanlış yerde aradılar. Nice zengin tanıdık ki, yediği yemeklerden, en güzel tatlılardan dahi lezzet alamamakta. Bu ayet ise bize, huzura ancak Allah'ı anmakla kavuşabileceğimizi bildirmektedir. Şunu hiç birimiz unutmamalıyız ki, eğer bizler Allah'ın razı olduğu hayatı yaşamazsak, Allah da bize umduğumuz hayatı yaşatmaz!

Şöyle bir soru sorsak, size veya insanlara; nasıl yaşamak isterdiniz..?

Yani çok zengin olmak mı, çok mutlu olmak mı? Meleklerin bize gelip de sorular sorup anketler toplamadıkları açıktır. Lakin hayatın içinde, hayatın akışında imtihanlar vesilesiyle ile bir tarafa meylediyoruz. Farkında olmadan birçoğumuz dünyayı, daha fazla kazanmayı, çokluğu seçiveriyor. Mesela kiminin gecesi gündüzü mesai oluyor ki, bu da dünyayı kazanmaya çalıştığımızın delili oluyor. Yüce Rabbimiz şöyle buyurur;

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ
بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

“Erkek olsun kadın olsun, bir mü'min olarak kim salih bir amelde bulunursa, hiç şüphesiz biz onu güzel bir hayatla yaşatırız ve onların karşılığını, yaptıklarının en güzeliyle muhakkak veririz.”⁶

Dikkat ettiniz mi!.. İman eder ve salih amel işlerseniz sizi zengin yaşatırız demiyor, böyle bir taahhütte bulunmuyor ama şunu garanti ediyor; o da 'mutlu, güzel bir hayatı yaşatırız' buyruğudur.

Kur'an ne yüce büyük bir kitap ki, her asırda mucizelerini gösteriyor bize. Dile getireceğim husus şu ki, insanların bu dünyada kıt kanaat geçinmeye veya daha fazlasını kazanma isteği ile bu dünyayı açık ve seçik bir şekilde arzulamaları ve istemeleridir. İnsanlar 'Allah bize bu dünyada versin' diyorlar. Cevaben 'kardeşim öyle deme, hayırlısını ver, dünya ve ahirette güzellikler ver de' diyoruz ama o bunu kabul etmiyor. 'Bize bu dünyada versin, niye vermiyor' diyebiliyorlar. Gaybı bilen Yüce Allah şöyle buyurur:

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَلْنَا لَهُ فِيهَا مَا
نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ

“Kim bu çabucak geçeni (dünyayı) isterse, orada istediğimiz kimseye, dilediğimizi çabucak veririz.”⁷

Subhanallah! Ya Rabbi Sen ne büyüksün, ilmin ne de büyük, biz Seni yüceltmeye/övmeye güç yetiremeyiz, Sen Kendini övdüğün gibi öyle yücesin! Ne manidar durumdur ki, Kur'an'a iman ettiğini söyleyen insanlar tam da âyetle geçtiği üzere açıkça, çekinmeden, utanmadan 'Bize dünyada versin, bıktık artık' diyebiliyorlar.

⁶ (16/Nahl 97)

⁷ (17/İsra 18)

Evet Allah, onlara dünyada verecek ama onların istediği kadar değil “istediğimiz kimseye, dilediğimiz kadar” buyruğu üzere bunun sınırını belirleyen Rabbimizdir. Âyet ise şöyle bitmektedir:

ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلِيهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا

“Sonra ona cehennemi nasip ederiz. Oraya kınanmış, (rahmetten) kovulmuş olarak ulaşır.”⁸

Böylesi bir dünyaya tapan kalpten ve açığa çıkacak amelden Allah'a sığınırız.

Gıdalar ikiye ayrılır. Birincisi maddi gıdalar, ikincisi manevi gıdalar. Nasıl ki bir insan, yemese içmese zayıflar, güçten düşer, hali kalmaz. Dinden, Kur'an'dan, sünnetten, zikirden uzak kalırsak da kalbimiz katılaşıp, hatta taştan daha katı hale gelir, ölüme doğru sürüklenir. Bedenin ölümünden kişi en fazla dünyasını kaybeder ama kalbinin ölümünden dolayı hem dünyasını hem de ahiretini kaybeder. Bu sebeple katılaşmaya meyilli olan kalbimizi sürekli yumuşatma peşinde koşmalıyız. Allah'ı zikir, istiğfar etmek, düşünerek Kur'an okumak, ölümü anmak kalbi yumuşatan etkenlerdendir.

Yüce Rabbimiz şöyle buyurur:

أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ

“İman edenlerin, Allah'ın zikri ve Kur'an'dan inen gerçekler karşısında kalplerinin saygı ve ürpertiyle yumuşayıp Allah'ın emirlerine tam teslim olma vakti hâlâ gelmedi mi? Sakın onlar, daha önce kendilerine kitap verilenler gibi olmasınlar! Çünkü o kitap verilenler, vahye muhatap olmalarının üzerinden belli bir zaman geçince, artık ona olan saygılarını yitirmişler ve neticede kalpleri kaskatı kesilmişti. Onların pek çoğu Allah'a taatten ve dinin sınırlarından çıkmışlardır.”⁹

Müslim'in, Sahihinde İbn Mesud'dan şöyle dediği rivayet edilmektedir: Bizim müslüman olmamız ile Allah'ın (sb) "İman edenlerin kalplerinin Allah'ın zikrine karşı yumuşayarak saygı ile boyun eğecekleri zaman gelmedi mi?" ayeti ile bize sitemde bulunması arasında sadece dört yıllık bir zaman geçmişti.

Ya peki bizim şu asrımızda, nice bizimle birlikte olan kardeşimize dört yıl içinde neler oldu? Veya neler olmadı ki!

⁸ (17/İsra 18)

⁹ (57/Hadid 16)

Artık birlikte oturamaz olduk, birbirimizi görmek bile istemedik, selam vermekten kaçındık. Hatta kimileri gerisin geriye dönüp cahiliye hayatına girdiler. Onlar kalplerine dikkat etmediler, Allah'ın kendileri için diktiği fidanı sulamadılar, sonra da toprakları giderek katılaştı ve imanları olan o fidanları öldü ve bitti. Böylesi bir sondan bizler de muaf tutulmadık/korunmadık. Bu yüzden gereken hassasiyeti göstermek zorundayız. Çoğumuzun kalbi hastadır ve bu hastalığı gidermezsek kansere, yani kalbin ölümüne götürebilir.

فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ

“Kalplerinde bir hastalık vardır; Allah, hastalıklarını daha da artırmıştır. Yalan söylemeleri sebebiyle onlar için can yakıcı bir azap vardır.”¹⁰

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ
كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا
يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشْقُقُ
فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ
خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

“Bundan sonra kalpleriniz yine katılaştı da taş kesildi, hatta taştan daha katı oldu. Çünkü öyle taşlar vardır ki bağrından ırmaklar çağlar. Öylesi de vardır ki, çatlar da arasından sular akar. Bazısı da Allah korkusundan yuvarlanıp düşer. Allah, yaptıklarınızdan habersiz değildir.”¹¹

İsrailoğullarının gördükleri mucizeler karşısında kalplerinin yumuşaması beklenirdi. Ama onların kalpleri daha da katılaştı. Taştan on iki pınar fışkırdı. Taş ki katı bir maddedir. Ama İsrailoğullarının kalbi taştan daha katıdır. Bu durumları bizim için de bir uyarıdır ve ibret almak lazımdır. Dikkat etmezsek bizim kalbimiz de katılaşabilir, onlarınki gibi bile olabilir. Ayetlerden etkilenmezler, olaylardan musibetlerden gerekli dersi almazlar. Bizim de benzer bir yoldan geçtiğimizi ve kalplerimizin katılaştığını söylesek yanlış olmaz sanırım.

Sahabîlerin bile tökezlediği bir konuda kendimizi aklamak en büyük gaflet hastalığı olsa gerek. Rabbimiz halimizi ıslah eylesin.

وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ
بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ

“Onlar Peygamber'e: “Bizim kalplerimiz örtülüdür, söylediklerini anlamıyoruz” dediler. Aslında gerçeklerin üzerini bilerek örtmeleri ve inanmamakta direnmeleri sebebiyle Allah onlara lânet etmiştir; bu yüzden pek azı iman eder.”¹²

Onlar bu sözleriyle Musa'ya (as) 'kendi dinimize o kadar bağlıyız ki, bizi inancımızdan uzaklaştıracak hiçbir sözü, üzerinde düşünmeye değer bile görmeyiz, hemen reddederiz' demek istiyorlardı. Kalbin kilitli olması; taassubu, ön yargıyı ve kendine güvensizliğin bir neticesi olarak yeniliğe ve farklı fikirlere kapalı olmayı da ifade eder. İlahi rahmet ve hidayetten uzaklaşan insanlar, bu tür hastalıklara müptelâ olurlar.

¹⁰ (2/Bakara 10)

¹¹ (2/Bakara 74)

¹² (2/Bakara, 88)

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ
يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى
الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ

“Bu inkârcılar, biraz olsun yeryüzünde ibret nazarıyla gezip dolaşmazlar mı? Eğer böyle yapsalardı, belki bu sayede akledip duyulanacak kalplere ve gerçeği duyacak kulaklara sahip olurlardı. Ne var ki kör olan, başlardaki gözler değil, gerçekte kör olan sinelerdeki gönüllerdir!”¹³

Bazen aldığımız tepkilerden dolayı şaşırıyoruz! Tebliğ amaçlı birisine ayet ve hadis okuyorsunuz, lakin olumsuz tepkiler alıyorsunuz. Peki neden? Siz onu cennete çağırmanıza, herhangi bir menfaatiniz olmamasına rağmen sert sözler duyabilirsiniz. 'Bu insanlar neden bu gerçekleri görmüyor' sorusunun belki de cevaplarından birisi bu âyet-i kerime'de vardır. O da şu ki; gözleri olan, açık seçik gören insanların gönül gözlerinin kör olmasıdır. Fıtratlarının bozulup olayların hakiki yüzünü görememeleridir. Küfür ve isyan sebebiyle algıları kapanmış veya tersi yönde değişmiştir. Olan bitenden ibret ve ders alabilmeleri mümkün değildir.

Şöyle bir düşünüp bakmak lazım, kimler gelip geçmedi ki! Yüzyıllarca hüküm sürmüş, nice devletler, nice melikler vardı da şimdi neredeler acaba? Nice iktidarları yok olmadı mı, milyonlara varan halkları vardı da, şimdi toprakların altında kalmadı mı?

Kaplarına, çanaklarına ve tahtlarına bakıyoruz; bir zaman sonra bizim de eşyalarımıza 'Burada daha önce birileri yaşamış ve bunları kullanmışlar' gözüyle bakmayacaklar mı? Heyhat ki düşünen pek azdır, öleceğini hisseden, hazırlık yapan, bir gün hesaba çekileceğini söyleyen pek az...

إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ

“Ancak Allah'ın huzuruna tertemiz bir kalple gelenler kurtulur!”¹⁴

Yani, amellerinize güvenmeyin, kalbinizi ıslah edip düzeltmeye çalışın. O günde ne malın faydası olacak, ne de evladın. Hiçbiri beş para etmeyecek mahşer gününde. Yine hakeza annenin, babanın, eşin de hiçbir faydası olmayacak. Çünkü nice amel işleyen vardır ki, imanını koruyamamış, küfre ve şirke düşmüştür. Nice amel işleyen kimse vardır ki, riyaya bulaşmış, ecrini salih amel olarak görememiştir. O yüzden kalplerimizin öncelikle, küfürden ve şirkten, sonra da her türlü isyandan arınması gerekmektedir. Allah'a teslim olan bir kalple gelinmelidir o gün. Böylesi bir kalpten kişi fayda görecektir. İman eden bir kimsenin babasına faydası olmayacaktır; İbrahim'in (as) örneğinde olduğu gibi... Veya iman eden bir kimsenin oğluna faydası olmayacaktır; Nuh'un (as) örneğinde okuduğumuz gibi... O halde selim bir kalp taşımalı, Allah'a, Kitabına, Rasullerine (sünnete) teslim olmuş; Allah'ın dininde mutmain olmuş bir şekilde Allah'ın huzuruna gitmeliyiz. Bundan başka da bir çıkar yolumuz, çaremiz yoktur.

¹³ (22/Hac 46)

¹⁴ (26/Şuara 89)

Şehr b. Havşeb (ra) anlatıyor: “Ümmü Seleme'ye 'Ey müminlerin annesi! Allah Resûlü senin yanındayken en çok hangi duayı ederdi?' dedim. Ümmü Seleme, 'Onun çoğunlukla ettiği dua şuydu:

'Ey kalpleri çeviren (Allah'ım)! Benim kalbimi dinin üzere sabit kıl.'

Ben kendisine, 'Ey Allah'ın Resûlü! 'Ey kalpleri çeviren (Allah'ım)! Benim kalbimi dinin üzere sabit kıl.' diye neden çok dua ediyorsun?' dedim. Allah Resûlü şöyle buyurdu: **“Ey Ümmü Seleme! Hiçbir insan yoktur ki kalbi Allah'ın iki parmağı arasında olmasın. O, dilediği (kulunun kalbini) istikamet üzere kılar, dilediğini ise saptırır.”**¹⁵

Çoğu zaman **“Yâ mukallibe'l-kulûb! Sebbit kalbî alâ dînîk: Ey kalpleri halden hale çeviren Allah! Benim kalbimi dininden ayırma!”** diye dua ederdi. O halde biz de Rasulullah (sav) gibi dua etmek zorundayız. Çünkü kalpleri dilediği yöne çeviren her şeye Kadir olan bir Rabbimiz vardır. O'ndan yardım istemeliyiz. Garantimizin olmadığını bilmeli; ümit ve korku arasında dengeyi sağlamalıyız.

Ebû Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre, Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

“Kul bir günah işlediği zaman kalbinde siyah bir nokta oluşur. Bundan vazgeçip tevbe ve istiğfar ettiği zaman kalbi parlatılır. Günaha devam ederse siyah nokta artırılır ve sonunda tüm kalbini kaplar. Allah'ın, (Kitabı'nda), 'Hayır, hayır! Doğrusu onların kazanmakta oldukları kalplerini paslandırmıştır.' (Mutaffifîn, 83/14) diye anlattığı pas işte budur.”¹⁶

* İşlediğimiz günahların sayısız zararı vardır. Kimi zaman bir nimetten mahrum kalırız, kimi zaman başımıza bir musibet gelir. Günah işledikçe günahlar kalbi istila eder. Seleften bir zât şöyle der: “Ben Allah'a karşı bir günah işlediğimi, bineğimin ve hanımımın davranışlarından hissederim.”

* Günahlar sebebiyle kul Rabbinden uzaklaşır, kendini suçlu hissedip önce kalben sonra da amel ile uzaklaşmaya başlar. Kul sonuçta Allah'ı unuttur. Rabbimiz ise onu nefsi ve şeytan ile baş başa bırakır. Kul, Allah nezdinde değersizleşir.

* Günahlar sebebiyle kul, hayırlardan mahrum kalır. İlimden mahrum kalır. Çünkü ilim bir nurdur, günah ise o nuru söndürür. İmam Şâfiî küçüklüğünde İmam Mâlik'in önünde diz çöküp ondan ders almaya başlayınca, parlak zekâsı ve üstün anlayışı, İmam Mâlik'in pek hoşuna gitmiş. Ona; “Ben Allah'ın senin kalbine bir nur lütfetmiş olduğunu görüyorum. Onu günah karanlığıyla söndürme!..” diye nasihat etmiştir.

* Günahlar, unutkanlığa sebep olur. İmam Şâfiî anlatır: Hocam Vekî'a hafızamın kötülüğünden şikâyet ettim. O da bana günahları terk etmem hususunda tavsiyede bulundu. Çünkü dedi ilim, ilâhî bir ihsandır. Ve bu ihsan, âsî olana verilmez.

* Günahlar, nimet ve rızık darlığına sebep olur. Kuldan bir nimet, ancak bir günah sebebiyle alınır ve ona bir belâ, ancak bir günah sebebiyle gelir.

¹⁵ (Tirmizî, Deavât, 89)

¹⁶ (Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, 83)

Nitekim Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem-:

“Hakikaten bir kul yaptığı bir günahtan dolayı rızıktan mahrum edilir”¹⁷ buyurmuştur.

Sonuç olarak; sana bana günah işleten sebep kalplerimizin hasta olmasıdır. Günahlarımız kalbimizin nurunu ve yolumuzu karartmıştır. O yüzdendir ki, hakka ittiba da geç kalıyoruz, yaşarmayan gözlere sahibiz, ibret almaktan da uzağız.

Kalbin şifası için reçete yazacak olursak, onu yumuşatmak için şunları yazardık;

1. Allah'ı Zikretmek, Allah'tan Korkmak, Tevbe İstiğfar Etmek

2. Düşünerek Kur'an Okumak

3. Ölümü Tefekkür Ve Tedebbür Etmek

Not: Tefekkür, Bir İşin Âkıbeti Konusunda Düşünmek; Tedebbür İse Bir İşin Sonucunu Başından Hesap Etmek.

4. Mideyi Boş Tutmak (Oruç Tutmak)

5. Gece İbadeti

6. Salihlerle Dostluk

Ey muhterem okuyucu/ey kardeşim! Daima kalbini tedavi etmeye çalış, ona büyük bir ehemmiyet ver. Her zaman kalbini ibadetlerle, istiğfarla yıka ki temizlensin ve sen yüce Allah'ın haklarında

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يُطَهِّرْ قُلُوبَهُمْ

“Onlar Allah'ın kalplerini temizlemeyi dilemediği kimselerdir.”¹⁸ buyurduğu kimse-lerden olmayasın.

Rabbim anlamayı ve hemen amele geçirmeyi hepimize nasip eylesin. Kalplerimize şifa versin, yönümüzü Kendisine çevirsin. Yarınımızı bu günümüzden hayırlı eylesin. Razi olduğu amelleri bizim için kolaylaştırsın.

Allahumme âmin.

¹⁷ (Müşned)

¹⁸ (5/Maide, 41)

BÜYÜK FELAKETLER/AFETLER NEYİN HABERCİSİ?

Salih Bağırhan

Allah'a hamd, Rasulüne salât ve selam olsun.

Hepimizin günlerdir konuştuğu, büyük depremin üzerinden yaklaşık 2 ay geçmiş bulunmakta ve hala küçük de olsa artçılar devam etmektedir. Daha önceden de yangınlar, seller, hastalıklar vuku bulmuş birçok kimsenin mağdur olmasına sebebiyet vermişti. Şimdi ise kendimizi büyük bir depremin son yüz yıl içerisinde daha önce aynısı yaşanmamış büyük bir felaketin içerisinde bulduk. Ardı ardı kesilmeyen bu doğal afetleri başımıza musallat eden fay hatları, küresel ısınma vs değildir, bunlar ancak birer sebeptir. Küresel ısınmayı ya da fay hatlarını var eden, her şeye kadir olan, Aziz ve Kavi olan Allah'ın meşiyeti ile gerçekleşir.

2023 TÜRKİYE DEPREMİ

Ölü Sayısı

50.096

Yaralı Sayısı

107.204

Allah cc bir şeyi istediğinde sebepli ya da sebepsiz "Ol" emriyle oluverir. Hiçbir güç, hiçbir sistem, hiçbir şahıs Allah'ın emrettiğine ya da men ettiğine engel olamaz. Gerçekleşen büyük felaketi var eden Allah, bu olayda da şu an göremediğimiz, belki ileride göreceğimiz perde arkası büyük hikmetler yaratmıştır. Şer gibi gözükken bu olaylar hayr ile sonuçlanabilir. Allah bilir, biz bilemeyiz.

Büyük kıyamet gerçekleşmeden yaşanan bu kötü hadise, akıl sahipleri için birer ders niteliğindedir. AFAD Kuruluşun resmi kaynaklarında yaşanan 7.7 deprem 65 saniye, 7.4 deprem ise 45 saniye sürmüştür. Binlerce binanın yıkılmasına, binlerce kaybın yaşanmasına yol açması, mülkün ve hâkimiyetin ancak Allah'ın olduğunu, uyulması gereken şeriat, tabi olunması gereken bir din varsa onun da Allah'ın dini olan İslam olduğunu, İslam dışı tüm batıl dinlere, ideolojiye hayır demenin zamanının geldiğini; gaybı bildiklerini iddia eden sahte, düzenbaz, yalancı şeyhlerin aciz kaldığını, kendilerine bile fayda veremeyeceklerini, cennetten istediği kimselere verilen arsaların, köşklerin yalan olduğunu, istediği kimseleri de cehennemden kurtarmayacaklarını bizlere hatırlattı.

وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاللّٰهُ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ

"Göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği Allah'a aittir. Allah, her şeye kadîrdir."¹

¹ (3/Âl-i İmran, 189)

Bu deprem, zararı ve faydayı celbedecek olanın Allah olduğunu, Allah dışında tüm varlıkların Allah'ın dilemesi olmadığında ne kendilerine ne de başkalarına fayda ve zarar veremeyeceklerini, Allah'tan başka güç ve kuvvet olmadığını, güçlü olanın, ondan başka ilah olmadığını gözler önüne sermiş bulunmaktadır. Rab-bimiz şöyle buyurmaktadır:

وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ
وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ
مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ

"Şayet Allah sana bir zarar dokunduracak olsa, O'ndan başka o zararı giderecek kimse yoktur. Senin için bir hayır dileyecek olsa, O'nun lütfunu geri çevirecek kimse yoktur. (Lütuf ve ihsanını) kullarından dilediğine ulaştırır. O, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) El-Ğafûr, (kullarına karşı merhametli olan) Er-Rahîm'dir."²

Peki, Allah'ın iradesiyle ve dilemesi ile gerçekleşen bu felaketlerin ana sebebi nedir?

Allah (cc) tabiata ve canlılara bir takım kurallar ve yasalar belirlemiştir. İnsanın dışında tüm canlı yada cansız varlıklar Allah'ın belirlemiş olduğu düzene, sisteme boyun eğmektedir. Dünya yaratıldığı günden beri Dünya, Güneş, Ay, Yıldızlar ve akla gelemeyecek varlıklar Allah'ın emrine uymakta, herkes kendi görevini eksiksiz bir şekilde yerine getirmekte ve Allah'ı zikretmektedir.

² (10/Yûnus, 107)

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır:

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا

"Yedi gök, yer ve bu ikisi içinde olanlar O'nu tesbih eder. O'nu hamd ile tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur. Fakat siz onların tesbihini anlamazsınız. Şüphesiz ki O, (kulların hak ettikleri cezayı erteleyen) Halîm, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Gafûr'dur."³

Bütün cansız varlıkların kendisine hizmet ettiği insanoğlu bundan müstesnadır. Ruhlar aleminde verdiği misakı yerine getirmemekte, dünyaya yaratılış gayesi olan Rabbine kulluğu unutmakta, Rabbini zikretmesi ve anması gerekirken parayı, şöhreti, şehveti anmaktadır. Rabbine ibadet etmesi gerekirken kendisi gibi kul olanlara ibadet ettiğinden dolayı Allah'ın yasasını ve düzenini bozmaktadır. Hal böyle olunca da yağın yağmur, insanların meskenlerini oluşturan taşlar, kulakların hoşnut duyduğu sesler, faydası çok olan rüzgâr, su kaynağı olan denizler birer azaba dönüşmektedir. Bu nimetlerin hepsi nimete dönüşmektedir. Yani insanoğlunun kendi eli ile yaptığı amellerin neticesidir.

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

"İnsanların elleriyle kazandıkları (günahlar) sebebiyle, karada ve denizde bozgunculuk baş gösterdi. Belki (İslam'a) dönerler diye (Allah), yaptıklarının (cezasının) bir kısmını onlara tattırmaktadır."⁴

Evet, Allah'ın yeryüzündeki yasası aslında bu ayetler ışığında açık bir şekilde anlaşılmaktadır. Yeryüzünde ve gökyüzünde insanoğlu için hizmete sunulan varlıklar, insanoğlunun yaptığı ameller sonucu ya nimete yâda azaba dönüşmektedir. Bir memlekette afetlerin çoğalması, helakların artması o halkın elleriyle kazanmış oldukları günahlar sebebiyledir. Allah (cc) belli bir zümreye azap gönderirken geride kalan milletlerin ibret almalarını, Rablerine dönmelerini, günahlarından bağışlanma dilemelerini istemiştir. Kimi bu vesile ile tevbe edecekler, kimileri de belli bir zaman geçtikten sonra hallerine ve günahlarına kaldığı yerden devam edecektir. Rabbimiz bu yasadan şöyle bahsetmektedir:

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

"Şayet o beldenin halkı iman etmiş ve (Allah'tan) korkup sakınmış olsaydı, göğün ve yerin bereket (kapılarını) onlara açardık. Fakat yalanladılar. Biz de onları işledikleri (günahlara) karşılık (azapla) yakalayiverdik."⁵

³ (17/İsrâ, 44)

⁴ (30 Rûm, 41)

⁵ (7 A'râf, 96)

Yukarıdaki ayeti kerime de Allah cc günahlarından azab olunan beldenin ismini muayyen olarak zikretmemiş, Ehl-i Kura/Beldenin halkı diyerek umumu bir genelleme yapmıştı. Ve kim olursa olsun, hangi zaman ve tarihte, ırkları, soyları fark etmeksizin Allah'a iman etmeyen, O'na ortak koşan, Allah'ın hudutlarına riayet etmeyen, günahlara aldırış etmeyen kimseler Allah'ın lütfundan ve rahmetin uzak olmakla birlikte, bereketlerin yok olmasına ve azabın meydana gelmesine birer sebep olacaktır.

Bu deprem yine bizlere; Allah'ın ayetlerini yalanlayanların, Onun emirlerinden ve yasaklarından yüz çevirenlerin, unutanların, Onun kanunlarına muhalefet ederek yasama ve teşri yapanların, onlara destek veren kimselerin de helaka sürükleneceklerini gösterdi.

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّى إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ

“Kendilerine hatırlatılan (öğüd) unuttuklarında, üzerlerine her şeyin kapılarını açtık. Kendilerine verilenlerle sevinmeye/şımarmaya başlayınca da onları ansızın yakalayış verdik. (Azabı gördüklerinde kurtulmaya dair) tüm ümitlerini yitirdiler.”⁶

İnsanlar Allah'ın kadir ve kavi olduklarını idrak edemedikleri takdirde yaptıkları binaların çok sağlam olması, fay hatlarından kaçmaları çok bir şeyi değiştirmeyecektir.

Allah azabı dilediği zaman sağlam kaleler yapsalar bile asla kaçamayacaklar ve buna engel dahi olamayacaklardır. Tıpkı bu dönemde yaşanan depremlerin altında kalan enkazlara engel olamadıkları gibi. İnsanlar güç ve kuvvetin Allah olduğunu, tüm insanların, devletlerin zayıf ve güçsüz olduklarını anarlarsa, ibadetlerini Allah'ı yapıp O'na şerikler koşmazlarsa Allah da göklerdeki ve yerdeki tüm nimetleri fazlısıyla ikram edecek, korku, endişe, huzursuzluk yerini güvene, mutmainliğe ve refaha bırakacaktır.

Bu deprem yine bizlere; insanın dünyaya başıboş gelmediğini anlattı ve hatırlattı. Dünya hayatını bir eğlence, bir oyun olarak görüp Allah'a kul-köle olmayanlar ve bu şekilde Allah'ın huzuruna gidenlere cehennem ateşinde bir münadi şu şekilde seslenecek;

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ

فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ

“Yoksa sizi, boşu boşuna/amaçsız yarattığımızı ve bize döndürülmeyeceğinizi mi sandınız? (Mutlak hâkimiyet/egemenlik sahibi, mülkünde dilediği gibi tasarruf eden) El-Melik, (hak ve hakikatin kaynağı) El-Hak olan Allah (böylesi batıl zanlardan ne kadar da) yücedir. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. O, kerim olan arşın Rabbidir.”⁷

⁶ (6/En'âm 44)

⁷ (23/Mü'minün, 115 - 116)

Fakat hayatlarına Allah'ı karıştıranlar, dünya hayatında Allah'a kul olarak Allah'ın huzuruna varanlara da şöyle nida edilecek;

وَنُودُوا أَنْ تِلْكَ الْجَنَّةُ أَوْرَثْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

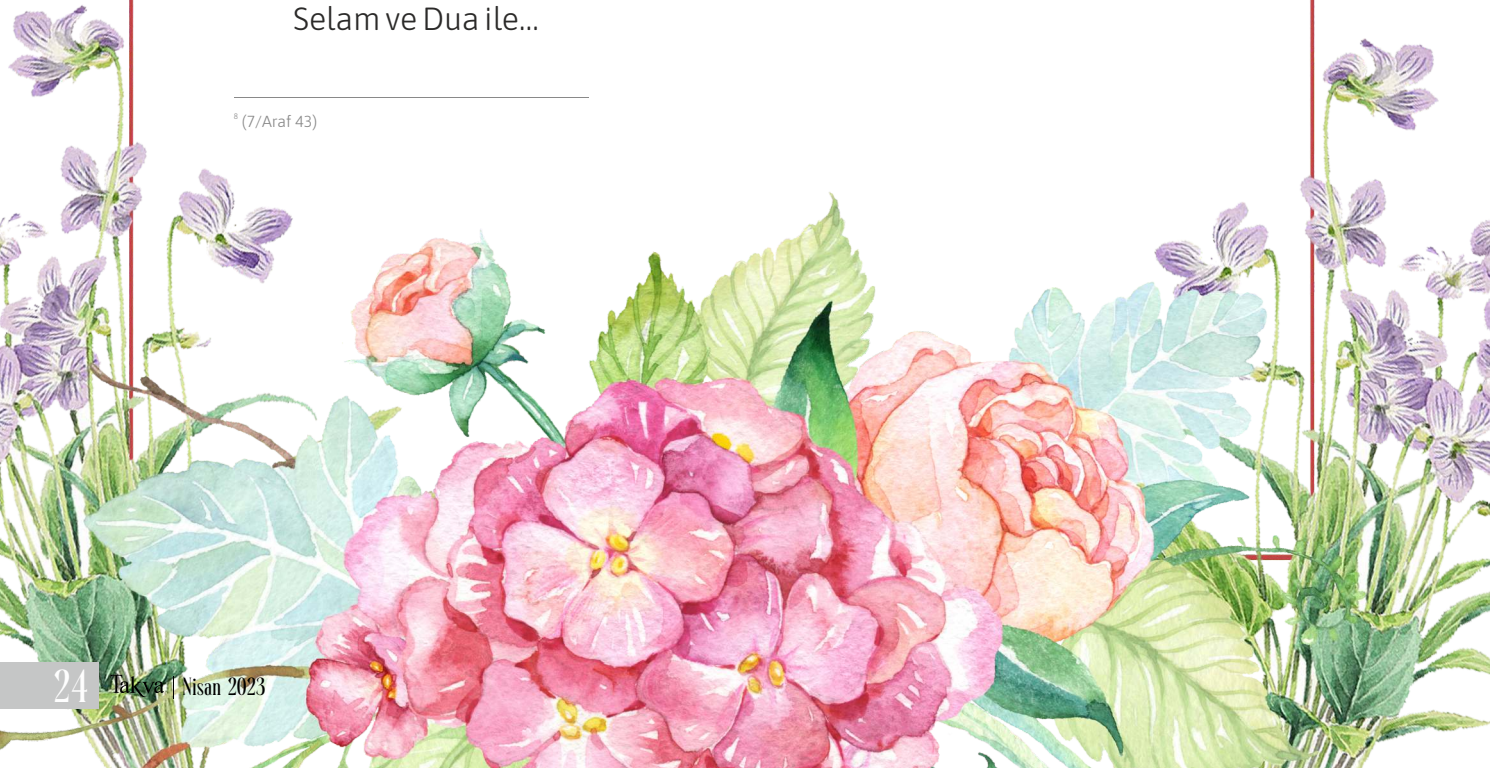
Onlara: “İşte bu, yaptığınız (salih) amellere karşılık mirasçısı kılındığınız cennettir” diye seslenilir.⁸

Cennet ve cehennem kimlik/tercih meselesidir. Rabbim tercihini cennete yapan kullarından eylesin. Depremde vefat eden kardeşlerimize rahmet, yaralılara acil şifa versin. Bu felaket bizlerin imanlarını ve salih amellerini artırsın. Müminlerin lehine göre sonuç versin.

Allahumme Amin.

Selam ve Dua ile...

⁸ (7/Araf 43)

DİNİN İKİNCİ ASLI "İBADET"

Ali Mücahit Orakçı

Hamd ibadeti hakeden tek ilah olan Allah'a olsun. Salat ve selam en güzel şekilde kulluk vazifesini yerine getiren ve bu konuda ümmetine örneklik teşkil eden Muhammed'in ve ona güzellikle tabi olanların üzerine olsun. Emma baad;

Âdemoğlunun ilk görevi Allah'ın (cc) varlığına inanması olduğunu ve Allah'ın (cc) varlığının sayısız delili olduğunu aktarmaya çalışmıştı. Allah'ın (cc) varlığını ikrar eden bir insanın zorunlu olarak İlah olarak kabul ettiğı Allah'a (cc) ibadet etmesi icap etmektedir. Allah'a (cc) ibadet etmek İslam'ın ikinci aslıdır, dolayısı ile bu hususta hiçbir mazeret geçerli değildir.

Allah'ın (cc) varlığına inanılması ve Allah'ı tek ilah kabul edilmesi durumunda yine sadece O'na ibadet edilmesi gerektiğı sonucuna varılması olağandır.

Bir yaratıcı var ve bu yaratıcı kemal sıfatların bütünü ile vasıflanmış, dolayısı ile yaratılanların bu kusursuz ve eksiksiz varlığa ibadet etmeleri gerekir. İşte bu kadar basit bir çıkarım.

Bu basit ve mantıklı çıkarımdan sonra önümüzde çok önemli bir kavram duruyor; "ibadet". İnsanoğlunun hayatının her anında ve alanında var olan bu kavram yine insanoğlu tarafından en az anlaşılan ve tahrif edilen kavramdır.

Varoluşun Sebebi İbadet

İnsanların ve cinlerin var olmasının yegâne sebebi ibadettir. Bu konuda Allah (cc) şöyle buyurmaktadır:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

Ben cinleri ve insanları yalnızca bana ibadet etsinler diye yarattım.¹

¹ (51/Zâriyat 56)

İnsanların ekseriyeti varoluşsal sancı çekmekte ve ölünceye kadar neden var olduğunu idrak edemedi, tüm kısalığına rağmen kendisine yaratıcısı tarafından verilen hayat nimetini boşa harcamaktadırlar. Bir Müslüman için ise cevabı en basit sorulardan biri "ben neden varım?" sorusudur. Çünkü bu soruya vereceğı cevap, yaratıcısı tarafından Rasulleri aracılığı ile bizzat kendisine tebliğ edilen ibadettir.

Peygamberlerin Ortak Söylemi İbadet

İstisnasız bütün peygamberler kavimlerine gönderildiklerinde kavimlerini yalnızca Allah'a (cc) ibadet etmeye çağırmışlardır.

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

"Andolsun ki biz her ümmet arasında 'Allah'a ibadet/kulluk edin ve tağuttan kaçının.' (diye tebliğ etmesi için) resul göndermişizdir."²

Nuh (as) kavmine şöyle hitap etmiştir:

لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

Andolsun ki, Nuh'u kavmine (peygamber olarak) yolladık. Demişti ki: "Ey kavimim! Allah'a ibadet/kulluk edin. Sizin O'ndan başka (ibadeti hak eden) bir ilahınız yoktur. Şüphesiz ki ben, sizler için o büyük günün azabından korkmaktayım."³

² (16/Nahl, 36)

³ (7/A'râf, 59)

Bir örnek daha verelim. Hud (as) kavmine aynı hitabı yapmıştır:

وَالِى عَادِ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ

Âd Kavmine de kardeşleri Hud'u (peygamber olarak yolladık). Demişti ki: "Ey kavmim! Allah'a ibadet/kulluk edin. Sizin O'ndan başka (ibadeti hak eden) bir ilahınız yoktur. Korkup sakınmayacak mısınız?"⁴

Peki, bu kadar önemli olan ibadet kavramı hangi hususları kapsamaktadır ve insanlar bu kavrama nasıl anlamlar yüklemişlerdir? Bu hususa girmeden önce bu kavramın sözlük ve ıstılah anlamlarını aktaralım;

İbadetin Anlamı

Sözlükte ibadet boyun eğmek, alçak gönüllülük, itaatkâr olmak anlamlarına gelir. Bundan dolayı Araplar üzerinden çok geçilen bir yola ezilmiş, düzleşmiş yol anlamında 'Tarikun muabbed'

"ترىق معبد" derler.

İbni Kesir şöyle söylemiştir: "İbadet sözlükte zillet (boyun eğme, itaat etme) anlamına gelir."⁵

İstılah Anlamı

İmam İbni Teymiye'nin yapmış olduğı ibadet tanımı şu şekildedir:

"İbadet Allah'ın (cc) sevip razı olduğı zahiri ve batını bütün sözleri ve amelleri kapsayan bir isimdir. Namaz, zekat, hac, oruç, doğru söz, emaneti yerine getirmek, anne babaya iyilik, akrabayı ziyaret, sözleri yerine getirme, iyiliğı emretmek ve kötülükten sakındırmak, kafirler ve münafıklar ile cihad etmek, komşuya, yetime, miskine, yolda kalmışa, köleye ve hayvanlara iyilikte bulunmak, dua, zikir, kıraat ve bu amellerin emsalleri ibadettir."

İbadetin Kapsamı

İstılah anlamından da anlaşılacağı gibi ibadet kavramı çok kapsayıcı ve önemli bir kavramdır. Ancak birçok İslami kavram gibi tahriften payını almıştır. Tahrif sadece bir kavrama başka anlamlar yüklemekle değil kavramın kapsayıcılığını daraltmak sureti ile de olmaktadır. Bu hususa ibadet kavramı en güzel örnekleğı teşkil etmektedir.

İbadet kavramı yaşamın her alanını kapsamaktadır. Ancak günümüzde bu kavram belli başlı şekilsel ibadetlere indirgenerek, bu kavram dar bir kalıba sokulmuş böylelikle tahrif edilmiş oldu. Bu tahrifin neticesi olarak Kur'an-ı Kerim'de geçen yukarıda aktardığımız peygamberlerin "Ey kavmim Allah'a (cc) ibadet edin." şeklindeki hitabını "Ey kavmim Allah'a (cc) rükû, secde edin." şeklindeki hitapları sadece şekilsel amellere indirgenmektedir.

⁴ (7/A'râf, 65 bknz: Araf, 73, 85)

⁵ (Kılmâ ilâhlâs ve tahkîk meha), el-maktab ilâslâmî, Bîrût: ١٣٩٧, ٢٧ «Teysir-ul Azizil Hamid, 47

Dolayısı ile namaz kılan; yani rükû ve secde eden, zekât veren, hacca giden insanlar kulluklarını yani ibadetlerini en mükemmel şekilde yerine getirdiklerine inanmaktadır. Namaz kılan, ancak kahrolsun şeriat diyen, namaz kılan ancak teşri hakkını kendisi gibi bir beşere veren insanlar, sadece namaz kılma ibadetini yapmak ile Allah'a kul olduğu yanlışlığına düşmektedir. Namaz, oruç ve zekât gibi kulluk şartlarının çok önemi ve ayrı bir konumu vardır, ancak bu şartlar ibadetin hepsi değildir. Bilakis bunlar Allah'ın (cc) istediğı kulluğun bir cüzüdür.

Her gün beş vakit namazda "ancak sana ibadet ederiz" diyen bir Müslüman bu söylemi ile şekli ibadetler ile birlikte hayatının her anında da ibadet halinde olduğunu rabbine itiraf etmektedir.

قُلْ إِنِّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي
لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

De ki: "Şüphesiz ki benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allah içindir."⁷

İslam ibadeti diğer dinler gibi mabetlere hapsetmez. Bu da hayatın içinde olan tebessümü, sevmeyi, kızmayı, ağlamayı, çalışmayı, ticareti, devlet idare etmeyi, siyaseti ve karı koca ilişkisini yani her şeyin ibadet olarak görüldüğü bir dini bize göstermektedir.

Bütün mubahlar niyet ile ibadete dönüşür. İmam Nevevi "sizin eşlerinle ilişkiye görmeniz de sadakadır" hadisinin şerhinde şöyle demiştir: "Bu hadis mubahların sadık niyet ile taate/ibadete dönüştüğünün delilidir."

İbadet Tevhiddir

Peygamberlerin kavimlerine yaptıkları ortak davetin Allah'a (cc) ibadet olduğunu belirttik. Allah'ın (cc) sevip, razı olduğu her şey ibadette ise ibadetlerin zirvesi Allah'ın (cc) birlenmesi ve ona hiçbir şeyin ortak edinilmemesidir. Tevhid inancı olmadan bir kulluktan bahsedilemez. Mücahid'den rivayet edildiğine göre O Zariyat suresinde geçen "ليعبدون" li-yabudun ibaresini "ليعرفون" li-yarifun yani bilsinler diye yarattım anlamında tefsir etmiştir. Dolayısıyla kulluk için birlemek, birlemek içinde bilmek gerekir.

İbadet İtaattir

Abd/kul itaat ediyor ise kuldur. İtaatin olmadığı bir ibadet düşünülemez. İbadetin itaat anlamında olduğunu gösteren ayette rabbimiz şöyle buyurmaktadır:

أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا
الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ

"Ey Âdemoğulları! 'Şeytana ibadet etmeyin, o sizin apaçık düşmanınızdır.' diye size emretmedim mi?"⁸

Âdemoğlu şeytana rükû ve secde yapmaz. Ancak şeytanın vesveselerine kulak verip itaat ederek şeytana ibadet etmiş olur.

⁷ (6/Enam, 162)

⁸ (36/Yâsîn, 60)

Aynı şekilde insanoğlu rükû veya secde etmeden de kendisi gibi insanlara ibadet edebilir. Bu nasıl mı olur? Kişi sadece Allah'a (cc) ait olan teşri hakkını başka bir beşere verir ve bu hususta itaat eder ise kulluğunu Allah'tan (cc) başkasına sunmuş olur.

İbadet Allah (cc) için Vela/Dostluk ve Bera/Düşmanlıktır.

İbni Recep el-Hanbeli ibadeti şöyle tanımlamıştır: "Bir kimse bir şeyi sevip ona itaat ederse ve o şey de onun kastının ve arzusunun en üst gayesi olduysa, onun için dostluk kurup yine o şey için düşmanlık besliyor ise o kimse o şeyin kuldur. Bu şey de o kimsenin mabudu ve ilahıdır."

İbn Kayyım (rh) Zâriyât sûresinin 56. ayetini tefsir ederken şöyle söylemiştir:

"Bil ki Allah'a, ibadet çeşitlerinin her biri ile kulluk edilmesi gerekir. Bu ibadetlerin en üstünleri ve en değerlileri kendisi için dostluk ve düşmanlık beslenmesi, kendisi için sevmek ve buğz etmek, O'nun (cc) yolunda cihat etmek, nefislerdeki en değerli şeyleri (canın, kanın) O'nun (cc) rızasında ve düşmanlarına karşı savunmada sarf etme şeklindeki kulluktur."

Velhamdulillah

**O HÂLDE
ŞİRKİTEN UZAKLAŞARAK
ALLAH'A
KAÇIN**

ZARİYAT 50

KADININ EŞİ ÜZERİNDEKİ HAKLARI

Ayşe Ebrar

Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salat ve Selam O'nun Rasulü Muhammed'in (sav), ailesinin ve ashabının üzerine olsun.

Değerli Kardeşim; biz geçen ayki yazımızda erkeğin hanımı üzerindeki hakları ile ilgili yazmıştık. Bu ayki yazımız ise kadının eşİ üzerindeki hakları ile alakalı olacaktır.

Kardeşim, Nikâh akd ile beraber evlenen erkek ve kadının arasında Allahu Teâlâ'nın koymuş olduğu haklardan oluşur. Evlenen erkek veya kadından hangisi bu hakları ihlal ederse bu hakları belirleyen Allah'a hesap vermek zorunda kalacaktır. Bundan dolayı her biri eşine karşı görevini yaparken Allah'ın ona yüklemiş olduğu sorumluluğu yerine getiriyor olduğunun bilincinde olmalıdır. Bu görevleri Allah'ın rızasını gözeterek O'nun istediği şekilde yerine getirenin de bunun ecrini O'ndan alacağını unutmamalıdır. Aynı zamanda Allah'ın belirlediği haklar yerine getirildiğinde iki taraf da zulme ve haksızlığa uğrayarak mağdur olmayacaktır.

Bir erkeğin, kadınların diğer haklarından da önce o kadınların kendilerine Allah'tan bir emanet olduğunu bilmelidir. Peygamberimiz (sav) veda haccında insanlara hutbe verirken şöyle demiştir:

"Ey insanlar, kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Siz kadınları Allah'ın emaneti olarak aldınız ve onların namusunu kendinize Allah'ın emriyle helal kıldınız."¹

Mademki kadınlar Allah'ın emanetidir o zaman emanete, sahibine yaraşır bir şekilde sahip çıkıp ona göre davranmalıdır ve emanete sahip çıkmanın müminlerin vasıflarından olduğunu unutmamalıdır. Yine Peygamber (sav) veda haccında insanlara nida ederken: "Dikkat edin, muhakkak ki kadınlarınızın sizin üzerinizde, sizin de kadınlar üzerinde haklarınız vardır."²

¹ (Müslim, Hac 147)

² (Tirmizi, "Rada", 11)

Kadının kocası üzerindeki haklarını kısaca sayacak olursak;

Mehir Hakkı

Kadın, evlendiği zaman eşinden isteyebileceği ilk haklardan biri mehirdir. Erkeğin bu mehri kadına vermesi erkeğin üzerine vaciptir. Allahu Teâlâ söyle buyurur:

وَأَتُوا النِّسَاءَ صَدُقَاتِهِنَّ نِحْلَةً

"Kadınlara mehirlerini gönül hoşluğu ile verin."³

فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً

"İstifade ettiğiniz kadınlara mehirlerini farz olarak veriniz."⁴

Eğer erkek, hanımının mehrini borç olarak aldıysa hanımı da mehri kocasına infak etmemiş ise kocası aldığı mehri hanımına ödemek zorundadır. (Biz mehir konusunu daha önceki yazılarda ayrıntısıyla yazmıştık.)

Nafaka Hakkı

Bir kadın evlendiği vakit onun yiyecek, içecek, giysi ve mesken ihtiyaçları kocasına aittir. Bunlar israfa kaçmadan ve cimrilik de yapmadan eşlerin mali imkânlarına göre sağlanır.

Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur;

"Kadınların sizin üzerinizde durumunuza göre yiyecek ve giyecek hakları vardır."⁵

³ (4/Nisa, 4)

⁴ (4/Nisa, 24)

⁵ (Ebû Dâvûd, "Menasik", 56; ibn Mace, Menasik, 84)

Erkeğin eşine te'min ile yükümlü olduğu nafakanın miktarı, örf ve adete ve günün şartlarına göre genişleyip daralabilecek mahiyettedir. Yiyecek, içecek ve giyecek, kocanın ekonomik gücüne göre sağlanır. Koca kendi yiyip içtiği giydiği ölçüde hanımına da harcar.

Muaviye El-Kureyşi Rasulullah'a (sav): "Kadınların bizim üzerimizde hakkı nedir" diye sordu. O (sav) da şöyle cevap verdi: **"Yediğinden yedirmek, giydiğinden giydirmek, yüzüne tokat vurmamak, çirkin söz söylememektir."**⁶

"Onların sizin üzeriniz de uygun biçimde yiyecek ve giyecek hakları vardır."⁷

Kadının mesken ihtiyacı ise mülkiyeti kocaya ait yahut koca tarafından ekonomik gücüne göre bir ev kiralaması ile temin edilir. Bu ev karı koca ile çocuklarına aittir. Karısı razı olmadıkça kocası bu evde diğer yakınlarını oturtamaz.

Ancak erkek başka evliliğinden olan ve henüz ergenlik çağına ulaşmamış küçük çocuklarını karısı ile birlikte oturma hakkına sahiptir.

Eğer kadının kendisine ait evi var da bu evi kocasına ancak kirayla vereceğini söylerse o takdirde koca, hanımına kira verecektir. Çünkü mesken sorumluluğu erkeğe aittir. Erkeğin kadına sağladığı mesken onun malı, canı, ırzı hakkında güvenli olmalı ve karı-koca hayatı yaşamaya elverişli olmalıdır.

Bu evde (koca fakir de olsa) en azından kadına ait kilitli bir odası ve diğer gerekli bölmeleri bulunmalıdır.

Zira Rasulullah (sav) her ne kadar zengin olmasa da hanımlarının her birinin kendisine özel odaları bulunmaktaydı.

Eğer kadının tedavi edilecek bir hastalığı varsa ve sayılanların dışında zorunlu ihtiyaçları varsa yine imkanı ölçüsünde bunlar da eşinin sorumluluğundadır.

Aile reisi olarak erkeğin bunları temin etmek için çalışması sorumluluktur. Aynı zamanda erkeğin çalışması ibadet olarak kabul edilmektedir. Peygamberimizden (sav) rivayet edilmiş bu konuda bir çok hadis vardır. Bazıları şöyledir:

"Bir adamın harcadığı malının en faziletlisi kendi ailesi için harcadığıdır."⁸

"Senin hayır yollarında harcadıklarının en sevap olanı, kendi ailenin ihtiyaçları için harcadığın paradır."⁹

"Allah'ın rızasını gözeterek kendi ailenin ihtiyacı için harcadığın nafakadan, yemek yerken eşinin ağzına verdiği lokmadan bile mükafat göreceksin."¹⁰

Bir erkek hanımını ve diğer bakmakla yükümlü olduğu aile fertlerinin ihtiyacı olan nafakayı temin etmemesi durumunda günahkar olur çünkü bu onun aslî görevidir.

⁶ (Ebû Dâvûd, Nikah, 41)

⁷ (Ebû Dâvûd, Nikah, 42)

⁸ (Müslim, Zekat, 38; Tirmizi, Birr, 42; İbn Mâce, Cihad, 4)

⁹ (Müslim, Zekat, 39)

¹⁰ (Müslim, Vasiyet, 5)

Peygamberimiz (sav) şöyle buyurur:

“İnsanın bakmakla yükümlü olduğu aile bireylerini ihmal etmesi günah olarak kendisine yeter.”¹¹

Erkek aynı zamanda hanımı ailesinin rızkını temin ederken helal yoldan temin etmeli ve onlara harcarken de israftan kaçınarak harcamalıdır. Çünkü Rabbimiz olan Allah bizlere yenmesi helal olan şeyleri bile yerken israftan sakınmamızı emretmiştir.

وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا

“Yiyin için fakat israf etmeyin.”¹²

Erkeğin Eşine Güzel Muamele Etmesi

İslam'ın öngördüğü ve kurulmasını istediği aile bireyleri birbiriyle çekişen her biri diğerinin açığını arayan, birbirine karşı üstünlük yarışı içinde olan bir aile değildir. Bilakis karşılıklı anlayış, fedakarlık, sevgi ve saygı esasına dayalıdır. Erkek eşine karşı yumuşak davranmalı, kaba hareketlerden sakınmalıdır.

Peygamberimiz (sav) şöyle buyurmuştur:

“Sizin en hayırlınız ailesine en hayırlı olanınızdır. Ben aileme karşı sizin en hayırlınızım.”¹³

Rabbimiz bu ayetinde de eşlerle güzel geçinmeyi emretmiştir.

Peygamberimiz (sav) şöyle buyurur:

“İman bakımından en kamil olan müminler, ahlakı en güzel olanlardır. Ve sizin en hayırlınız hanımına iyi davrananınızdır.”¹⁴ diyerek eşine iyi davranarak ona güzel muamelede bulunan erkeklerin hayırlı kişiler olduğunu açıklamıştır. Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'de erkeklerin kadınlarla iyilik ve güzelliğe dayalı bir ilişki içerisinde olmalarını emretmektedir:

وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا

“(Ey Erkekler) Eşlerinizle iyi geçinin şayet onlardan hoşlanmazsanız (acele etmeyin) umulur ki hoşlanmadığınız bir şeyde Allah çokça hayır kılar.”¹⁵

Bu ayette kastettiği iyi geçim ise eşlerin meseleleri iyilik, güzellik, istişare ve karşılıklı anlayış üzere çözmesidir. Kadın olsun erkek olsun her insanın başarılı veya başarısız olduğu yahut yanılarak hata yaptığı anlar olabilir. Bu sebepten dolayı insanları kabiliyetlerine, gücüne göre değerlendirmek onları gücünün yetmediği şeyden dolayı yargılamamak gerekir. Onları yapamayacağı şeyden sorumlu tutmamalıdır.

¹¹ (Ebû Dâvûd, Zekat,45)

¹² (7/Araf, 31)

¹³ (İbn Mace, Nikah, 50)

¹⁴ (Buhari, Edep 112; Tirmizi, Radâ, 11)

¹⁵ (47/Nisa, 19)

Erkekler kadınların duygusal olarak ve bazı konularda kendilerinden farklı olduklarını göz önünde bulundurup onları zayıf olan yönleriyle idare etmeye çalışmalıdırlar.

Peygamberimiz (sav) kadınların bu yönünü anlatmak için söyle buyurmuştur: **“Kadınlar kaburga kemiğinden yaratılmıştır. Kaburga kemiğinin en eğri yeri üst tarafıdır. Eğri kemiği doğrultmaya kalkarsan kırarsın. Kendi hâline bırakırsan, yine eğri kalır. Öyleyse kadınlar hakkındaki tavsiyemi tutunuz.”**¹⁶

Bir başka rivayette: **“Kadın kaburga kemiği gibidir. doğrultmaya kalkarsan kırarsın. Eğer ondan faydalanmak istersen bu haliyle de faydalanabilirsin.”** buyrulmuştur.¹⁷

Efendimiz bu hadisleriyle bize kadının yaratılışına dair biyolojik bilgi vermek istememiştir. Bize kadınla nasıl geçinmek gerektiğini temsili yolla anlatmıştır. Bazı alimler hadisi şerifteki **“Kaburga kemiğinin en eğri yeri üst tarafıdır”** ifadesini, kadının en problemlî tarafı dilidir şeklinde yorumlamışlardır.¹⁸

Erkekler kadınlardaki pek çok huydan hoşlanmıyor. Kadınlar da erkeklerdeki pek çok huydan hoşlanmıyor. Çünkü kadınlar ve erkekler birbirlerine zıt özelliklerde yaratılmışlardır.

Erkekler daha çok beyinlerinin sol tarafını; mantık ve matematik tarafını kullanıyorlar. Bu da onları gerçekçi yapıyor. Kadınlar ise daha çok beyinlerinin sağ tarafını kullanıyorlar bu da onları duygusal yapıyor.

Erkekler konuşmayı çok sevmezler, susarak rahatlarlar. Kadınlar konuşmayı severler konuşarak rahatlarlar. Biri konuşmak ister, biri susmak.

Erkekler sakın yapılıdırlar. Kadınlar aceleci ve sabırsızdırlar. Bunlar gibi pek çok zıtlık vardır. İşte bu zıtlıklar bir eşin diğerinde olmayan eksik yönünü tamamlayan şeylerdir ve aynı zamanda her eş, kendinde eksik olan şeyi tamamladığı için eşine ihtiyaç duyarak, ona daha çok yakınlaşmaktadır. Çünkü insan fıtratı kendinde olmayan şeye yönelmeye meyyaldir. O şeyi arzular ve kendinde olmayan şeyi tamamlayacak kişinin yanında olmak ister ki eksik yönünü o kişiyle tamamlasın.

Bu zıtlıklarda daha bizim göremediğimiz nice hikmetler vardır. Kadın ve Erkek biri ile aynı yaratılsaydı dünya çok can sıkıcı bir yer olurdu. Doğru davranırsak zıtlıklar hayatımızı güzelleştirir. Müminde en çok bulunması gereken haslet “Allah’tan gelene razı olmaktır” zıtlığı bozup eşimizi kendimize benzetmeye çalışmadığımız sürece zıt olmanın keyfini çıkarabiliriz.

¹⁶ (Buhari, Enbiya, 1; Müslim Rada, 60)

¹⁷ (Buhari, Nikah, 79; Müslim, Rada, 65)

¹⁸ (İbn Hacer, Fethu'l-Bari IX.)

Dünyaya imtihan için geldik. Erkek kadının, kadın da erkeğin en büyük imtihanıdır. Kadın ve erkek arasında bir çekicilik yaratılmış; bu, nefisleri tatmin ediyor. Kadın erkek arasında zıtlık var; bu da nefisleri terbiye ediyor. Bu durumda kadına teslimiyet, erkeğe sabır gereklidir. Erkek sabır, kadın teslimiyet elbisesine bürünmelidir.

Erkek dünyalık konularda hoşgörülü fakat Allah'ın indirdiği Kur'an ve Rasulullah'ın sünnetindeki emir ve yasaklar noktasında eşini teşvik edici bir halde ısrarcı olmalıdır.

Kadına İyi Davranmak

Erkeğin karısının her istediğini yapması, evde otoriteyi karısına bırakması demek değildir. Otoriteyi sevgi üzerine kurup yeri geldiğinde 'hayır' diyebilmektir.

Erkekler eşler üzerinde yöneticilik yaparken Peygamber'in (sav) eşleriyle ilgili meseleleri nasıl çözdüğüne bakarak onu örnek almalıdırlar: "Safiyye Validemiz çok güzel yemek yapardı. Bir defasında Rasulullah (sav) Aişe validemizin odasında onay yemek yapıp göndermişti. Bunun karşısında Aişe validemiz şiddetli bir kıskançlık hissetmiş ve kendisini bir titreme sarmıştı. O kadar ki yemek tabağını aldığı gibi yere atıp kırmıştı. Rasulullah (sav) sesini çıkarmamış, sabır ve tahammülle işin sonunu hayra çevirmiştir.

Bir süre sonra Aişe validemiz pişman olmuştu. Hatta sadece pişmanlıkla yetinmemiş, aynı zamanda bunun kefareti de sormuştur. Rasulullah (sav) de kefaretinin tabağa aynıyla tabak, yemeğe misliyle yemek olduğunu bildirmişti.¹⁹

Rasulullah eşlerin bir sıkıntısı olduğunda onlarla ilgilenir, ağlayan birini gördüğünde teselli eder, elleriyle onun gözyaşlarını siler böylece ağlamasını dindirmiş olurdu. Mesela Safiyye validemizin üzüldüğünü görmüştü. Hanımlarından biri Safiyye validemizin Yahudiliğini yüzüne vurmuş ve ona 'Ey Yahudi kızı!' demişti. O bu durumu Allah Rasulüne aktarmış ve üzüntüsünü dile getirmişti. Efendimiz de onu şöyle teselli etmişti; **Bir daha sana böyle bir şey diyecek olurlarsa, sen de onlara şu cevabı ver: "Benim Babam Harun, Amcam Musa, kocam da gördüğünüz gibi Muhammed Mustafa'dır. Siz bana karşı neyinizle övünüyorsunuz?"**²⁰

Böyle mükemmel bir çözüm kimi sevindirmez ki! Zaten öyle de oldu. Safiyye validemiz Allah Rasulü'nün (sav) huzurundan ayrılırken, bütün üzüntülerini geride bırakmış, öyle ayrılıyordu.

Ömer'in (ra) hilafeti zamanında bir adam, davranışlarını beğenmediği karısını şikayet etmek üzere Halifenin evine gelir. Kapının önüne oturur ve Ömer'in (ra) çıkmasını bekler. Derken içerden bir gürültü kopar Ömer'in (ra) hanımı koca Halifeye bağırıp çağırmakta Ömer (ra) ağzını açıp da karısına tek kelime söylememektedir.

¹⁹ (Ebu Davud, Büyü, 91; Nesai, İşretun-Nisa, 4)

²⁰ (Tirmizi, Menakib, 63)

Bu hali gören kapıdaki adam boynunu bükerek: “Bütün şiddetine sertliğine rağmen, üstelik müminlerin emiri iken Ömer'in hali böyle olursa, benim derdime nasıl çare bulabilir” diye düşünür ve kalkıp giderken Ömer (ra) dışarıya çıkar. Adamın arkasından “Hayrola, derdin neydi?” diye seslenir. Adam da der ki: “Ey müminlerin emiri! Karımın kötü huylarını bana olan saygısızlığını şikayet etmek üzere gelmiştim. Senin karının da sana karşı olmadık sözler söylediğini duyunca vazgeçip geri döndüm ve kendi kendime “Müminlerin emiri karısıyla böyle olunca, benim derdim nasıl deva bulacak?” dedim.

O zaman Ömer (ra) adama şunları söyledi: “Kardeşim, karımın benim üzerimdeki hakları sebebiyle ona katlanmaya çalışıyorum. Zira o benim hem aşçım, hem fırıncım, hem çamaşırcım, hem de çocuklarımla süt annesidir. Halbuki O, bütün bunları yapmak zorunda değildir. Üstelik gönlümün harama meyletmesine engel olan da odur. Bu sebeple onun yaptıklarına katlanıyorum.”

Bu sözleri duyan adam: “Ey müminlerin Emiri! Benim karım da aynen öyle” dedi. Bunun üzerine Ömer (ra) adamı “Haydi kardeşim, karına katlanmaya bak! Hayat dediğin göz açıp kapayana kadar geçiyor” diye teselli etti.²¹

Erkeğin Eşine Zarar Vermemesi

Bir erkek hem beden gücü hem de mali güç ve idare etme yetkisine sahip olup Allah tarafından hanımının ve ailenin kavamı olması onu hanımına ve aileye karşı kaba ve katı davranmaya sevk etmemelidir. Erkek bu şekilde evde üstünlüklere sahip olup eğer bir de Allah'tan korkmaz ve güzel bir ahlaka sahip olmazsa o evde erkeğin adil ve anlayışlı davranması çok zordur. Bundan dolayı bir erkeği ailesine karşı iyi davranmaya sevk edecek en büyük etken Allah'tan korkup o ailesinin ona emanet olduğunun bilincinde olmasıdır.

İşte bundan dolayı da İslam dini kadın için erkek üzerinde hakları belirlemiş ve erkeğe de bu hakları yerine getirmesini ve onunla iyi geçinmesini emretmiştir.

Eğer erkek bu hakları ihlal eder ve kadına zulmederse onun kul hakkına gireceğini ve Allah'a hesap vereceğini ona hatırlatır. İşte bundan dolayı binlerce kişinin bulunduğu Veda Haccında Rasulullah “Ey erkekler, kadınlar hakkında Allah'tan korkun” diye seslenerek erkeklerle kadınlara iyi davranmayı tavsiye etmiştir. Ancak, erkek her hususta yapması gerekeni yaptığı eşine çok güzel muamele ettiği halde kadın hâlâ huzursuzluk çıkarmaya devam eder ve evliliği çekilmez hale getirirse erkek Allah'ın ayette ona verdiği ruhsat çerçevesinde hanımını terbiye edebilir.

²¹ (Zehebi, el-Kebair s. 179)

وَالَّتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ
فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا
تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا

“Serkeşliğinden korktuğunuz kadınlara nasihat edin, yataklarını terk edin, onları dövün (Bunlardan herhangi birini yaptığınızda) size itaat eder (serkeşliği bırakırlarsa) onların aleyhine (onlara zarar verecek başka) yol aramayın. Şüphesiz ki Allah, (zatı ve sıfatları en yüce olan) Aliy, (en büyük olan) Kebir'dir”²²

Ayeti kerime ailede düzeni sağlarken erkek için diğer tedbirlerin yanında söz konusu edilen kadınların dövülmesi meselesi ise bozulmaya yüz tutmuş aile nizamını korumaya vesile olması adına başvurulabilecek son çare olarak zikredilmiştir. Eğer olur da bir erkek, kadına güzelce nasihat eder ve yapılacak, caiz olan her çareye başvurduğu halde kadın hala serkeşliğine ve yapması caiz olmayan şeyleri yapmaya devam ederse kocası son çare olarak başkasının yanında olmadan, iz bırakmadan yüzüne vurmaksızın eliyle vurarak, terbiye amaçlı dövmesine İslam izin verir. Zaten imanlı ve şuurlu bir kadın kendisini bu cezayı alacak duruma düşürmeden hatasını anlayıp durumunu düzeltecektir. “Peygamberimiz (sav) hanımı Hatice (ra) vefat ettikten sonra birden fazla kadınla evlenmiş ve aynı anda idare etmiştir ve hiçbirine asla ne kötü davranmış ne de dövmüştür. Aişe'den (ra) rivayet edildiğine göre “Rasulullah (sav) hayatı boyunca hiçbir kadına ve hiçbir hizmetçiye asla vurmamıştır.”²³

Kur'an ve sünneti iyi anlayan sahabelerin kadınlara karşı genel tavırlarını Ömer (ra) şu rivayetiyle bizlere haber vermektedir: “Biz peygamber (sav) zamanında hakkımızda vahiy inmesinden korktuğumuz için kadınlara söz söylemekten, hakkını çiğnemekten ve onlara sert davranmaktan sakınırdık.”²⁴

Ebu Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: **“Bir kimse karısına kin beslemesin. Onun bir huyunu beğenmezse bir başka huyunu beğenir.”²⁵**

Rasulullah (sav) her insanın hatalarının olabileceğini ve eşler arasında bazen tartışmalar olsa da iki eşin arasında kin gütmemeleri gerektiğini bildirmiştir. Çünkü eşler yaşadığı bir tartışmanın kinini güttükleri sürece aralarında sevgi ve merhamet kalmaz ve ailede huzur sağlanamaz.

Eşler daha önceleri yaşadıkları kötü hatıraları varsa sürekli onları gündem ederek hem kendilerini eşlerine karşı kinlendirip hem de eşlerinin kalbini kırmamalıdır. Çünkü geçip gitmiş olayı açmak geçmiş telâfi etmediği gibi bir de fayda da sağlamaz.

İnsan, insanlık gereği kızabilir ancak önemli olan o anda yapması gerekeni yapıp, besmele çekip, abdest alıp etrafındaki insanları kırmamak için ortam değiştirmektir.

²² (4/Nisa, 34)

²³ (Müslim, Fedail, 79)

²⁴ (Buhari, Nikah, 81)

²⁵ (Müslim, Riyazu's-salihin, 277)

Erkek olsun, kadın olsun eşinin sadece kötü yönlerini ve suçunu görmemeli, aynı zamanda iyi yönlerini ve ona olan iyiliklerini de görüp ona göre değerlendirmelidir. Eğer bir kişi, yanındaki kişiye bu bakış açısıyla bakmazsa o kişi dünyanın en iyi insanın eşi dahi olsa onun da kötü bir şeyini görünce yine mutlu olmayacak ve en kötü eşle evlendiğini düşünecektir.

Değerli Okuyucularım; Erkeğin hanımına karşı sorumluluklarının en önemlilerinden olan ona dinini öğretmesi ve onu her türlü masiyetten koruması gerekliliğini “Küfür ve Günah Denizindeki Geminin Kaptanı ve Yardımcısı” başlığıyla gelecek yazımızda kaleme alacağız inşallah.

Selam ve Dua ile

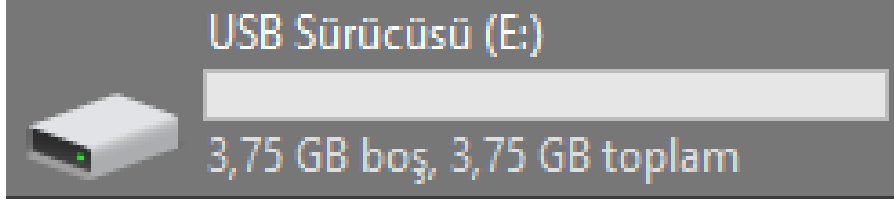
DOSYALARI TAMAMEN SİLMEK İÇİN

Burak Eryılmaz

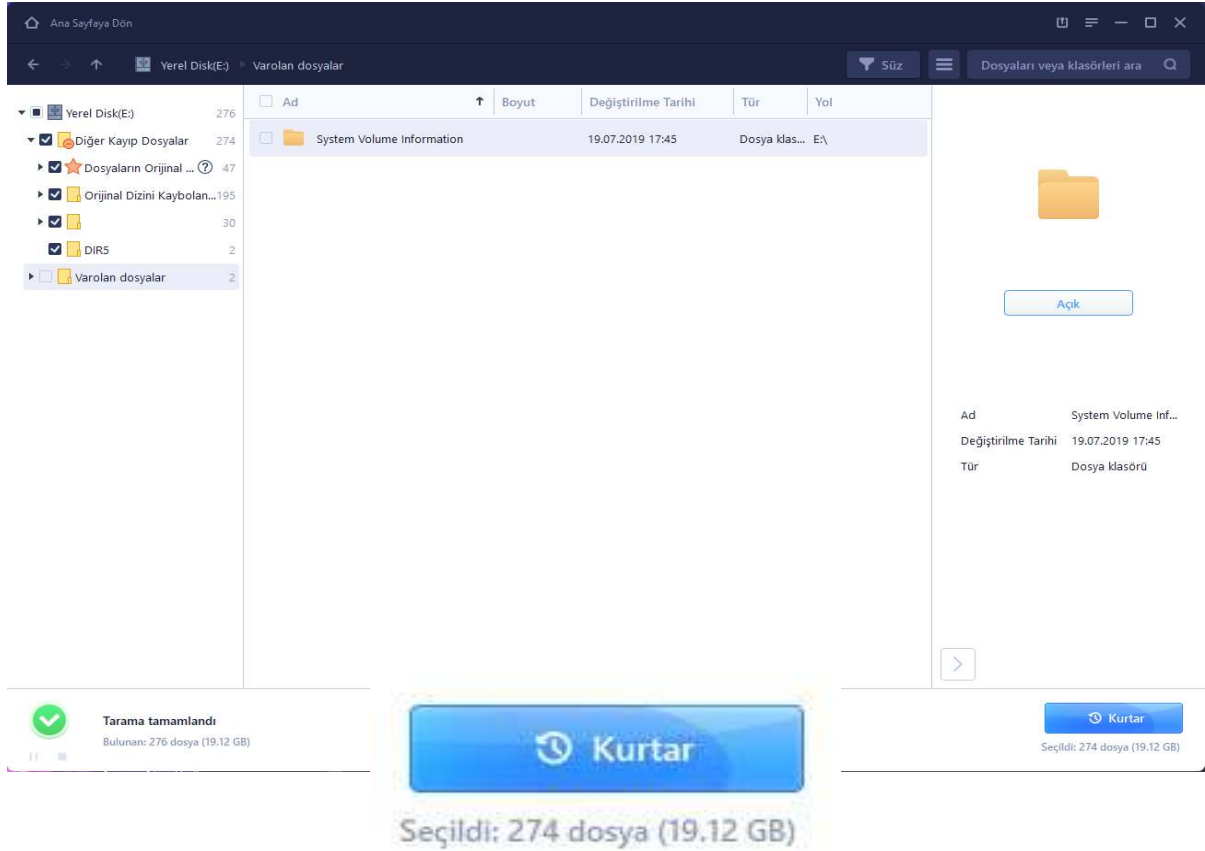
Geçenlerde bilgisayarda sildiğim birkaç dosyaya ulaşmak istedim. Bunun için bir araştırma yaptıktan sonra easus data recovery adında bir uygulamayı kullanmaya karar verdim.

Pek umudum yoktu getireceğine dair. Çünkü genelde olan şudur: silinen dosyaları pek bulmaz bedava uygulamalar. İndirdim ve denedim. Ve şunu gördüm değil yakın zamanda sildiğim uygulamaları, videoları üç dört yıl öncesinde silmiş olduğum medya-ları bile bulup getirdi. Peki, bunu ne zamana kadar yapabiliyordu? İçini başka dosyalar ile doldurup tekrar sildikten sonra geri getirebiliyor muydu? Ve bunun için eski bir flaşım üzerinde denemeler yapmaya başladım. Bu yazımızda yaptıklarımı ve elde ettiğim sonuçları sizlere aktarmaya çalışacağım inşaallah.

Flaş 4 GB ve içi boş. Silinen dosyaları geri getirmesi için uygulamayı açıp flaş belleğimizi seçtik. Tarama sonucunda 276 tane dosya buldu. Tarama sonucunda bulunan dosyaların boyutu 19 GB. Yani flaş belleğin alabileceği kapasitenin beş katı.

İlk aşamada verileri inceleyince bütün dosyaların isimleri vardı. Fakat bazısının ön izlemesi açılmıyor, bazısının açılıyor ama bazı kısımları bozuk oluyordu. Bunun yanında komple açılan dosyalar da vardı.

Kurtar ve Kaydet

Kullanılmayan önizleme. KURTARMA ve daha fazla kontrol için bilgisayara kaydedin.

Boyut 15.71 MB
Değiştirilme Tarihi 1.04.2018 20:38
Tür MP4 Dosyası

İki tane 800 mb boyutunda kurtarılamayan dosyayı inceledim. 800 mb derken dosya boyutlarına geri getirince 29 mb olarak gözüküyordu dosya boyutu. İki dosyayı da inceleyince iki dosyanın aynı olduğunu ve videonun açılıp on saniye sonra hata verdiğini gördüm. Yani bu uygulama dosyaları bulduğu zaman verdiği boyut dosya bozulmadan önceki sahip olduğu boyutu gösteriyordu.

Başarısız kurtarma için olası sebepler:

- 1.Yetersiz depolama alanı.
- 2.Kurtarma yolu çok uzun.
- 3.Dosya adı çöp karakterler içeriyor.
- 4.Sektör okuma yeri, kaynak bölümün toplam sektör sayısını aşıyor.
- 5.Doğru depolama sektörü konumu bulunamaz.
6. Kurtarmak istediğiniz veri miktarı ücretsiz kotayı aştı.
7. Diğer bilinmeyen nedenler.

Aşağıdakiler kurtarılması başarısız olan dosyalardır:

No.	Ad	Boyut	Değiştirilme Tarihi	Tür	Yol
1	#45 Eksik Dosya Adı Dosyası.mp4	398 MB	2018-04-06 16:48:58	MP4 Dosyası	Local Disk(E:)\Other Lost Files\Files Lost Original Name\mp4\#45 Eksik Dosya Adı Dosyası.mp4
2	mp4	398 MB		MP4 Dosyası	Local Disk (E:)\Other Files/ /

Kurtarma Tamamlandı

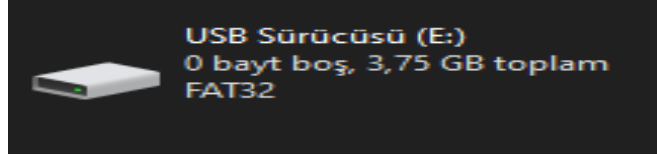
Kurtarıldı: 272 dosya (19.09 GB)

Başarısız Olan: **2 dosya (29.12 MB)** [Ayrıntılar](#)

[Kurtarılanı Görüntüle](#)

Bir sonraki aşamada bütün dosyaları tek tek kontrol edip, kullanılabilir dosya boyutunun ne kadar olduğunu öğrenmeye çalıştım.

Dosyaları kontrol ettikten sonra 3,76 gb kullanılabilir veri bulunmaktaydı. Kullanılamaz, tamamen bozulmuş veri 11 gb büyüklüğündeydi. Bu verilerin içerikleri hakkında bir bilgiye ulaşılamıyor. Dosyalar açılmıyor. Fakat isimleri boyutları hakkında bilgiler duruyor. Yaklaşık 4 gb ise tekrarlı dosya veya bozulmuş veri (birazı çalışıyor sonra hata veriyor) vardı. Yani ilk başta bulmuş olduğu 19 gb verinin yalnızca 4 gb kadarı anlamlı, kullanılabilir veriydi

Flaş belleği tamamen doldurup tekrar silinen dosyaları geri getirmeyi denedim. Sonuç bu sefer biraz şaşırtıcı oldu. Geçen sefer 276 tane dosya bulmuştum ama bu sefer 244 dosya bulundu. Sadece bulunan dosya sayısından bile bazı dosyalar eksikti. Bulunan dosyalar 11.45 gb boyutundaydı. Flaş belleğin tamamen dolu olduğunu düşünecek olursak bulunan dosya boyutu 7,68 gb. Sadece bu veriler bile bize birçok dosyanın bulunmadığını göstermekte. Bulunan dosyaları incelediğimde, bulunan dosyalar hep flaş bellek içinde bulunan mevcut içerikler ile alakalıydı. Bir önceki taramada bulunan silinmiş dosyalardan hiçbiri ile uzaktan yakından alakası yoktu. Ki buradan şunu anlıyoruz hiç silinen dosya yoktu bulunan dosyalar arasında.

Flaş belleğin içinde bulunan dosyaları silip tekrar tarama yaptım. 3,75 gb alanımız boş. Tüm dosyaları sildik.

Bu sefer 285 dosya buldu ve toplam boyutu 14.26 gb tuttu. Silinen tüm dosyaları buldu fakat bazılarını iki tane buldu. Zaten bu fazla boyutun çıkma sebebi de bu. Dosyanın boyutunun büyük olma sebebi ilk başta denediğimizde bulunduğu dosyaları bulması değil az önce sildiğimiz dosyaları tekrarlı şekilde bulması.

Bu sefer flaşı yarım bir şekilde doldurdum. 2.60 gb kapasitesinde dosya ile doldurdum. Tarama sonucunda 18 gb boyutunda dosya buldu. Bu sefer sadece tekrarlı dosya bulunduğu için değil az önce sildiğimiz dosyaları da bulunduğu için boyut biraz büyüktü. Fakat bulunan silinmiş dosyaların bir kısmı bozuktuk. Ya açılmıyor ya biraz açılıp hata veriyordu. Bu işlemleri birkaç defa tekrar ettim. Bu tekrarları yaparken sürekli olarak bulunan dosyaların boyutu artıyordu fakat kullanılabilen dosyaların boyutu 4 gb'ı aşmıyordu. Yalnızca dosya isimleri boyutları oluyordu ilk başta olduğu gibi.

Birkaç kere daha bu işlemleri (flaş belleği tamamen doldurup, komple silme işlemi) yaptıktan sonra ikinci seferde yüklemiş olduğum dosyalar ile alakalı tüm bilgiler gitti. En son yüklediğim bilgiler kaldı sadece. Dosyalar bozuk dahi olsa gelmiyordu ne isimleri ne boyutları kalmıştı.

Bütün bu denemelerin sonucunda vardığım sonuç ise şöyle;

Bu işlemler 3.000 TL fiyatına satılan bir uygulama ile yapıldı yani daha pahalı olan, daha kapsamlı bir uygulamada farklı sonuçlar elde edilir mi bilmiyorum. Uygulamayı kullanırken uygulama geri getireceğiniz dosyaların olduğu klasöre yükleme yapmayın ki bulunan dosyalar bozuk olmasın diyordu. Bunu denedik ve evet flaş belleğin üstüne dosya yükledikçe eski dosyalar bozuluyor ve sonunda tamamen siliniyordu. Evet bu flaş belleğin ömrünü kısaltıyor fakat dosyaların tamamen silinmesini sağlıyor.

Eğer bir flaş bellek içindeki dosyalardan tamamen kurtulmak istiyorsak ve flaş belleği kırıp atmak istemiyorsak yapabileceğimiz bir yöntem bu. Dosyalar üstüne yeni dosyalar yazılana kadar erişilebilir vaziyette duruyor. Silinen uygulamaları geri getirme uygulamaları orada duran veriyi geri getirebiliyor. Bazen veri anlamlı olmuyor sadece adı oluyor ama olsun. Tamamen silmek istiyorsak üstüne flaş belleği tamamen dolduracak kadar yeni dosyalar yükleyip sileceğiz bu işlemi minimum 5-6 kere yapacağız. İlk yaptığımız zamanda zaten dosyalar kullanılamaz hale geliyor fakat isimleri dahi gözükmesin diyenler için bu durum böyle.

Ya ben bu işlerden anlamam flaşı kırıp atarım diyorsanız tabii ki en temiz yöntem bu olur iyice parçaladığınızı düşünürsek. Fakat bazen tamamen silmek istediğimiz dosyalar flaş bellek gibi küçük ve ucuz bir bellek türünde olmaz. Bazen tamamen silinsin istediğimiz dosyalar, 1 TB olan bir harici harddiskte olur. Fiyatlarını düşünecek olursak gönül rahatlığıyla kıramayabiliriz. Bunu bu gibi durumlarda da kullanabiliriz. Harddiski tamamen doldururuz dosyalar ile ve sileriz. Verilere ulaşılamaz veya ulaşılsa bile içeriğine ulaşılamaz.

Ya benim verilerim çok önemli, kimse ulaşmasın istiyorsanız yine kırın karar size ait fakat bu da bir yöntem ve faydalı olacağını düşündüğüm bir yöntem. Sizlerle paylaşmak istedim.

Bazı uygulamalar otomatik olarak flaş belleği sürekli doldurup içindekileri siliyor ve böylece tüm dosyalar tamamen silinmiş oluyor. Fakat ben o uygulamaları denemedim ve incelemedim. Manuel olarak yaptım ve bu yöntemi aktardım.

www.takvadergisi.org

